

„STRAŽA“

izhaja v ponedeljek, sredo in petek
popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Telefon št. 113.

Celo leto 12 K
Pol leta 6 K
Četrť leta 3 K
Mesečno 1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila

se računijo s 15 vin. od 6redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 60.

Maribor, dne 30. maja 1913.

Letnik V.

Nemcem dovoljeno — vse,
drugim narodom — nič.

Iz Trsta poročajo: Društvo tržaških italijanskih visokošolcev je hotelo prirediti v dobrodelne namene javen cvetlični dan, toda vlada ga je prepovedala, ker izkupiček ni bil namenjen samo dobrodelnim institucijam, temveč bi bil prišel v dobro tudi eminentno nacionalnim društvom. Razun tega se v temeljuje prepoved s tem, da gre težko, da bi se še druge stranke in narodnosti pritegnile k podpiranju italijansko-nacionalnih namenov.

Stališče, ki ga je zavzela tržaška vlada, je gotovo pravilno. Z javnim cvetličnim dnevom se nadleguje celo javnost, zato bi moral biti dopusten samo tedaj, če se strinja s prireditelji celokupna javnost, če uvideva njegovo potrebo vse prebivalstvo. Sicer je res, da se ne more nikogar prisiliti, da bi kaj dal, vendar je že neprijetno in neumestno, če se ljudi nadleguje s stvarmi, ki so jim nasprotni, ali jih morajo mogoče smatrati celo za izzivanje. Saj je tudi beračenje prepovedano, če tudi ga vrši najpotrebnejši. In kaj je tak cvetlični dan drugega, kot pod nekoliko lepšo firmo in obliko izvedeno beračenje? Dopustni so tedaj cvetlični dnevi samo za dobrodelne namene, ki veljajo splošnosti. S takim cvetličnim dnevom se ne more čutiti nihče nadlegovane in vsak rad prispeva po svoji moči — izvzet je k večjem kak trdosrčen skopuh. Vsak drug cvetlični dan, ki ima posredno ali neposredno samo kak omejen, enostranski namen, je neumestno, ker se z njim nadleguje splošnost v korist posameznika ali majhnega kroga prebivalstva. Zlasti je pa treba najostreje obsoditi, če se dovoljujejo cvetlični dnevi v izzivalne nacionalne namene. To se ne pravi nič drugega, kakor da vzamejo državne oblasti pod svoje varstvo in okrilje ljudi, ki izzivajo in dražijo po javnih prostorih mirne somiščane ali sovaščane. Pod čuvajočo roko pravice (!) vprizorjena gonja proti drugemu narodu in nič drugega niso taki cvetlični dnevi z nacionalnim namenom. Vsaka oblast, ki je objektivna in hoče imeti med prebivalstvom mir in red, mora zato tudi take cvetlične dneve prepovedati. In v Trstu, kjer je bilo treba to miroljubje in pravicoljubje vdejaviti napram drugemu narodu, ne napram Nemcem, se je to tudi zgodilo. Vlada je prepovedala italijansko-nacionalni cvetlični

dan, ki je bil pa namenjen tudi v dobrodelne namene. Gotovo, hvalevredna objektivnost.

Kako pa pri nas? Naše državne oblasti ne poznajo toliko taktosti in objektivnosti, kot tam doli v Trstu. Pozabiti pa ne smemo na bistvo: v Trstu se je šlo za cvetlični dan Italijanov in pri teh se drže oblasti včasih strogo objektivnosti, pri nas se pa gre za cvetlične dneve Nemcev, pri katerih se ne postavi naša oblast nikoli na objektivno stališče, — kajti oni so njeni izrecni in razcartani ljubčki, ki smejo vse storiti. Pri nas se dovolijo cvetlični dnevi za sulfereinske šole, tedaj za nekaj strogo nemško-napadalnega, kakor je bil v Pekrah, in se dovoljuje, da se s prodajanjem cvetlic v te namene hujska in izziva po celi mariborski okolici.

Pri nas se dovoli cvetlični dan za nemško kočuro na slovenskem Pohorju. Ta kočurka ni nič drugega, kakor izbruh narodne strasti in zavisti; zgraditi jo hočejo samo zato, da bi utisnili slovenskemu Pohorju nemški pečat in s konkurenco oškodovali slovensko podjetje. Nameni in cilji cvetličnega dneva za to kočuro so tedaj izzivalni in hujskajoči, vendar ne najde državna oblast v tem nič nedopustnega. S hladnokrvnostjo, ki je vredna občudovanja, dovoli, da se bo v nedeljo, dne 8. junija, pod njenim varstvom nadlegovalo in dražilo ogromne množice slovenskega ljudstva iz mesta in okolice, da se bo delalo sitnosti in neprijetnosti tudi pretežni večini nemškega prebivalstva, ki o tej konkurenčni kočuri na Pohorju neče nič slišati. In zakaj se vse to dovoli? Zato, ker naša državna oblast pleše, kakor godejo nemški nacionalci.

Trst—Maribor! Z bolj kričečimi barvami ne morete naslikati dvojne mere, ki vlada v Avstriji, kakor sta jo državni oblasti sami. Kdo naj ima potem še zaupanje? Pl. Weiß, ali ne slutite, da mora zavreti slovenskemu ljudstvu kri, če vidi, kako se z njim pometa? Cvetlični dan za „Berghütte“ je grdo izzivanje mirnega slovenskega prebivalstva, ki ga drugod obsojajo c. kr. državne oblasti same, za to tudi mi najodločnejše protestiramo!

„Štajerc“ in kmečko ljudstvo

Vel. Nedelja, 29. maja.

Kako misli in govori naše ljudstvo o „Štajercu“, naj pove sledeče:

Gruča ljudi, med njimi več odličnih kmetov, se

mene na tehtnici, ki je stala pritrjena na mizi. Kakor po navadi, tako je tudi sedaj Angležu pokazal, da je tehtnica popolnoma pravilna.

Kamenj so tehtali 113 karatov.

Prodajalec je bil osupnen. Dijamante je on že preje tehtal in takrat so tehtali 118 karatov.

Van Zeerpen je zagotavljal, da je na tej tehtnici tehtal že nebroj dijamantov, a vedno je bilo vse brez kake napake. Gospod naj položi sam kamenje na tehtnico in se sam prepriča o njih teži. Najbrže je imela ona druga tehtnica kakšno napako.

Anglež je potem sam tehtal kamenje. Zopet je tehtnica kazala samo 113 karatov. Torej je bilo pri prvem tehtanju na oni tehtnici vendar kaka pomota. Prodajalec se je pomiril, Zeerpen mu je plačal pogojeno ceno in kupčija je bila sklenjena.

Ko je Anglež odšel, vstopil je v prodajalno v Zeerpena dosedaj neznan agent neke brusilnice dijamantov v Bruselju ter si pustil pokazati nebrušene kamene. Ker mu je bilo blago in cena povšeči, kupil je za večjo svoto dijamantov in to v raznih velikostih, a te je kupil po uteži.

Agent je dijamante previdno spravil in se poslovil; podal se je naravnost na bližnjo policijsko postajo. V sobi predstojnika je našel poleg Angleža, ki je uprav prodal dragocene kamene Zeerpeni, še nekaj drugih gospodov.

Na mizi policijske postaje so stale tri nove tehtnice za dijamante. Tehtali so nebrušene dijamante, katere je preje kupil, na vsaki tej tehtnici in sprevideli so, da so za 11 karatov manj tehtali, nego poprej na Zeerpenovi tehtnici.

Agent je torej plačal 11 karatov preveč in to za velike dijamante in tako bil oškodovan za večjo svoto.

Kmalu nato so vstopili trije gospodje v Zeerpenovo prodajalnico.

Jeden teh gospodov se je izkazal kot policijski

pogovarja v gostilni o slabih časih in brezverskem časopisju. O ptujskem „Štajercu“ se izrazi kmetodličnjak, da pošten človek „Štajerca“ ne vzame v roke, sicer izgubi med ljudstvom ves ugled in poštenje. Drugi kmet udari s pestjo po mizi, češ: „Štajerc“ grdi in poliva poštene ljudi z gnojnico, lumpe, hajduke, šnopsarje in prefrigance pa zagovarja. Oglašuje se na to mož, ki uživa ugled in poštenje celega okraja. Le-ta povdarja, da je za posameznega Slovenca velika čast, če ga „Štajerc“ blati in napada, ker ugleden Slovenec je gotovo tisti, katerega ne mara „Štajerc.“

„Vse to je res in še več“, pravi nato delavec, ki je do sedaj kmete verno poslušal, in še pripomi: „Jaz sem bil več let naročnik in zvest pristaš „Štajerca“, ali priznati moram, da so bili ljudje, katere je blatil, vedno odlične in vsega poštenja vredne osebe in jih „Štajerc“ zato ni maral, ker te osebe niso odobraval raznih lumparij od takih ljudi, ki se valjajo po kajhah, nočejo ničesar delati in živijo v „znamenju šnopsa“. hujskajo po gostilnah, žalijo poštene ljudi in če jim huda prede, se pa poskrijejo pod zaščito „Štajerca.“ In ravno zato, ker „Štajerc“ poštene ljudi ne more šteti med svoje, je on navezan na take, ki so človeški družbi nevarni, pa tudi državi.“

Ta obsodba „Štajerca“ pove dovolj jasno, kam plovejo tisti, ki čitajo ta brezverski list, ali v njem blatijo in grdi poštene ljudi, sami sebe pa zagovarjajo. Proč s tem smrdljivcem iz poštenih slovenskih hiš!

„Resnica o posojilnici v
Šoštanju“.

(Izviran dopis.)

Iz Šaleške doline.

Prinesel je „Narodni List“ v svoji številki 21 z dne 22. t. m. pod tem naslovom daljši članek, ki se bavi s položajem omenjene posojilnice, omenjajoč, da so o tem „klerikalni“ listi „netočno“ pisali. Ker se pa glede „Nar. Lista“ da trditi, da v tej zadevi ne samo netočno, ampak tudi neresnično poroča, smatramo za potrebno, da o tem navedemo nekaj faktov, ki celo zadevo pojasnjujejo.

Posojilnica v Šoštanju je bila ustanovljena leta 1874 od gospoda Mihaela Vošnjaka, očeta gg. dr.

komisar in van Zeerpeni izročil sodnijski ukaz za hišno preiskavo.

Kupčevalc z dijamanti je obledel in se je vrgeł na pol nezavesten na bližnji stol. Vedel je, da je doiral svojo vlogo.

Zvečer istega dne je bilo čitati v nekem amsterdamskem listu presenetljivo vest, da so gospoda Kornelius van Zeerpena zaprli zaradi večletne goljufije.

Sedaj se je posrečilo najti, kako je zamogel ta van Zeerpen delati vedno dobro kupčijo kljub vedni menjavi cene za dijamante.

Tehtnica v prodajalnici, ki je bila pritrjena na prodajalni mizi, je imela dve mali škodelici iz svitlega jekla. Na prostorih, kjer so visele te škodelice, je van Zeerpen les znižal za dva milimetra in pod nje je dal dva močna magneta; ta dva pa je zvezal s posebnim mehanizmom, da je lahko magnet približal kateri škodelici je hotel, magnet pa je privlačevalno deloval na tanke škodelice, da je ena ali druga se znižala.

Delovanje magnetov je van Zeerpen oskrboval z nogami. V ozadju mize pa je bilo več malih zaprtih predalov. V teh je bil skrit zelo prebrisan izdelani mehanizem; na tleh pa je bilo prirejeno dvoje stopalov; na katero teh je pritisnil z nogo, tam je magnet zgoraj deloval na škodelice.

S pomočjo te naprave se je van Zeerpeni posrečilo devet let goljufati svoje odjemnike. Ako je dijamante prodajal, je s pomočjo magnetov pomnožil težo; ako je pa dijamante kupoval, je pa napravil, da je magnet vplival na škodelico z uteži in na ta način zmanjšal težo kamenov — vse je bilo vedno le v njegovo korist.

Še le Anglež, ki je večkrat van Zeerpeni prodajal dijamante, je prišel temu na sled in svoje opazovanje naznanil policiji v Amsterdamu, dne 14.

PODLISTEK.

Skrivnost trgovca z dijamanti

Kornelius van Zeerpen je imel v Amsterdamu, glavnem trgu za dijamante, malo brusilnico za te dragocene kamene, toda kljub svoji marljivosti in spretnosti ni imel dobrega zaslužka. Leta 1865 pa je pričel na debelo kupčevati z dijamanti. Sedem let kasneje je bil van Zeerpen že milijonar. Toda kljub svojemu bogastvu ni postal ponosen. Še vedno je kupčeval v oni neznamiti hišici na Melisson ulici, kjer je nekaj pričel svojo kupčijo. Srednji del hiše je še vedno služil za prodajalno in na stari prodajalni mizi je bila pritrjena tehtnica za dijamante.

Pri van Zeerpeni se je kupčevalo z vsem, kar se je imenovalo dragoceno kamenje, bodisi nebrušeni ali brušeni, okovani ali ne. Njegove trgovske zveze so segale po vsem svetu. Knezi in kralji so bili njegovi odjemalci. Vedno je sam oskrboval kupovanje in prodajo. Ako mu je kdo ponudil dragoceno kamenje v prodajo, moral je priti natančno ob določen uri v malo hišo na Melisson ulici. Ako je kdo le par minut kasneje prišel, našel je z železom okovana vrata zaprta, pred njimi pa paznika, ki je noč in dan stražil poslopje, v katerem se je včasih nahajalo vrednosti za milijone. Vsakdo je smatral tega moža za marljivega in dalekovidnega; občinski svet mesta Amsterdam ga je imenoval za razna častna mesta.

Kakor blisk iz jasnega je prišel polom te hiše. Dne 14. maja 1874 je vstopil v to trgovino nek Anglež in ponudil van Zeerpeni več brušenih kamenov. Zeerpen je te kamene najpreje ogledoval, kakor po navadi, s povečevalnim steklom, potem je še le naznanil ceno in sicer po karatu. Prodajalec se je zadovoljil s ponudbo. Potem sta tehtala dragocene ka-

Josipa in inženirja Mihaela Vošnjaka, po vzoru Schulze-Delitzschevega zavoda z neomejeno zavezo, toda omejenem številu udov in velikim deležem. Članov je imela posojilnica do leta 1881 povprek le po 20; posojila so dobili tudi neudi. (Obdačenje takšnih zavodov je bilo ogromno.)

Ko je leta 1880 državni zbor sklenil postaviti, po kateri so dobile posojilnice, ki dajejo samo svojim udom posojila, zdatne davčne olajšave, je tedanji načelnik šoštanjske posojilnice, rajni šoštanjski notar gospod Franc Rapoc, sprožil misel, naj bi se zavod spremenil v takšnega, ki sme dajati posojila le svojim udom, to je, da mora vsak izposojevalec biti tudi član zadruga. Po tem takem bi število udov takoj poskočilo od 20 na 400 do 500. Temu predlogu se je pa uprla večina starih udov radi rezervnega fonda, ki je tedaj znašal okoli 17.000 goldinarjev in katerega so smatrali stari udi kot svojo last.

Ta spor se je rešil na občnem zboru dne 21. januarja 1881 z enoglasnim sklepom, da se tedanji rezervni fond prizna za last vseh dvajset starih udov; nato se je zavod spremenil v takšnega, ki sme posojila dajati le udom zadruga, zaradi tega so se morali tudi vsi tedanji dolžniki vpisati za posojilniške člane.

Omenjeni občni zbor je tudi sklenil, da se sme stari rezervni fond izplačati še le počenši od dne 1. julija 1882 v štirih letnih obrokih in da ostane med tem stari rezervni fond poleg novega se nabirajočega kot ustanovni fond v upravi zavoda. Novi rezervni fond je primeroma hitro naraščal, tako da je visokost starega dosegel do časa, ko so nastale težkote v zavodu zavoljo znanih prevelikih posojil.

Torej ni resnica, da so si v članku „Narodnega Lista“ navedeni gospodje razdelili rezervo med seboj, ampak: občni zbor je razdelitev pravilno sklenil in se je fond na vse tedanje člane v razmerju njihovih deležev razdelil. Tudi ni resnica, da je bil gospod Mihael Vošnjak kdaj član načelstva ali nadzorstva; bil je navaden ud zadruga od leta 1874 do leta 1900.

Ker se v članku posebno naglašajo, da je Zadruga zveza iz požrtvovalnosti prevzela ureditev šoštanjske posojilnice, se mora vendar povdarjati, da je Zadruga zveza s tem storila le svojo dolžnost, ker vsaka zveza mora pomagati v neugodnih svojim članicam, seveda pa ne v obliki, kakor je to storil dr. Kukovec, ki je povzročil šoštanjski posojilnici ogromne stroške po tožbi, katero je začel in gnal do zadnje inštanice zoper rajnega Fr. Woschnagga za vrnitev prejete delne svote rezerve.

Potreba reform v Turčiji.

„Pijeva korespondenca“ prinaša sledeči dopis turškega prestolonaslednika Jussuf Izzedina iz Carigrada z dne 26. maja 1913:

Vprašanje o uvedbi dalekosežnih reform tvori za nadaljni razvoj Turčije conditio sine qua non. Nočem tukaj po nepotrebnem govoriti o veliki nesreči, ki je tako težko zadela Turčijo, tudi ne o njenih vzrokih; bilo bi to neoportuno in v nekem oziru še celo nevarno. Tudi imajo retrospektivna razmotrivanja redkokdaj kakšno pravo vrednost. Da se v bodoče zabrani nova nesreča in se zagotovi Turčiji

maja leta 1874 pa so mu nastavili past, v katero se je vjel.

Van Zeerpen je bil obsojen v štiriletno ječo.

V njegovih kupčijskih knjigah je imel natančno zapisano, s kom je v zadnjih letih delal kupčijo, zato so vsi ogoljufani vložili tožbe za povrnitev škode. S temi pravdami je v. Zeerpen izgubil vse svoje premoženje.

Ko so dne 25. oktobra 1878 van Zeerpena po prestani kazni izpustili, je bil mož popolnoma prepaden in ubožan in moral v domačo vas Plangelgeldern, kjer je ostal v sirotišnici do svoje smrti.

Balkanske države pod finančnim uplivom Francije.

Georges Blondel je imel v Parizu zanimivo predavanje o balkanskih državah in finančnih namerah Francije. Iz njegovega govora posnemamo:

Turčija.

Turek ima sicer sposobnosti, ali na gospodarskem polju zasluži strogo obsodbo. Nimamo niti natančnejših statističnih podatkov. Turška vlada ni radovedna, da bi se informirala, pa tudi ne želi informirati druge s točnimi podatki. V industrijalnem pogledu posebno je Turčija še zelo zaostala in razmere podjetij vsake vrste so žalostne.

Davki so naloženi v taki meri, da vzamejo pogum kmetu ter ga spravijo do tega, da obdeluje in prideluje samo toliko, kar je potrebno zanj in osebe, ki ga obdajajo. Še le nekaj let je, odkar so začeli kopati neke vrste rude in jo spravljati v zaslužek. Kakor se zdi, pa je rude dovolj, ali ni inicijative in ni kapitala, da bi se okoristilo z njo. Trgovina turškega carstva skupno ne preseže 1.150 milijonov fr. Del evropske Turčije je udeležen največ s 300 do 400 milijoni.

Bolgarija in Srbija.

Najvažnejša med balkanskimi državami, ki so se otresle turškega gospodstva, je Bolgarija; njena

mir in razvoj, je samo eno sredstvo: uvedbi se morajo takoj energične in temeljite reforme. Vse panoge uprave so napram Evropi zaostale najmanj za 50 let. Neobhodno potrebno je, da se Turčija takoj loti reformacijskega dela mojega očeta Abdula Azisa, na katero se je za časa vlade Abdul Hamida že popolnoma pozabilo in se ga izvede. Japonska nam bodi za vzgled, ki je v kratkem času srečno vse dosegla, česar nam še vsega manjka. V to svrhu je pa neobhodno potrebno, da se pritegne tuja pomoč! Pri tem nas ne sme voditi napačno in smešno samoljublje. Saj se glasi že eden najlepših naukov našega preroka: „Vzemi dobro in modro, kjer se le najde, in če tudi na Kitajskem.“

Varovati se moramo, da ne vzbuhnejo narodna in verska vprašanja. Truditi se moramo, da prestrojimo Turčijo v moderno državo, v kateri bodo vsi državljani, ne glede na vero in narodnost, popolnoma prosti in enakopravni. Naša vera uravnava razmerje med mohamedanci in nemohamedanci z naslednjimi besedami: „Vaše pravice so iste, kot one drugovercev, vaše dolžnosti so iste, kakor one drugovercev.“ Skrbno se bo moralo gledati, da se rešpektirajo šege in tradicije narodov.

Osobito v armenskem vprašanju se bo moralo veliko spremeniti. Napram Armencem nas vežejo gotove dolžnosti. Tudi za nje mora napočiti enkrat ura prostosti in prostega razvoja. Mojih tozadevnih idej ne odobravata samo sultan in veliki vezir, ampak, če bo treba, jih bosta tudi podpirala. Če nam vrhu tega še Evropa nakloni svojo pomoč, ki nam jo je obljubila, potem ni nobenega dvoma več, da postane Turčija v kratkem času činitelj miru in pravice.

Državni zbor.

Dunaj, 28. majnika.

Zbornica se je približala koncu proračunske debate in s tem tudi koncu kritike o zunanje-političnem položaju. Najbrže že jutri bo končano prvo branje proračunskega provizorija. Seje ne vzbujajo več prvotnega zanimanja, ker so govorili že zastopniki vseh parlamentarnih strank.

V današnji seji je vzbujal pozornost le govor načelnika Poljskega kola, dr. Lea, ki je pri vsem priznanem opravičevanju ciljev avstrijske jadranske politike vendarle odkrito priznal, da se mu zde žrtve za naše vspehe precej prevelike. Dr. Leo je dal pred vsem duška staremu rusofobstvu poljskih krogov, češ, da pade odločitev o bodočnosti Avstrije v boju z Rusijo in za ta boj so pripravljani Poljaki žrtvovati svojo kri, svoje življenje in vse svoje imetje. Simpatično je govoril dr. Leo o Jugoslovanih. Izjavil je, da ga skrbi, ker je Avstrija izgubila vse simpatije pri Jugoslovanih. Tega je kriva politika nasilstva in krivične nadvlade, ki se mora končati.

Zelo žalostno vlogo so igrali danes govorniki nemškega Nationalverbanda, ki so se deloma omejili le na zabavljanje čez slovanske poslance. Radi kurioznosti naj omenimo, da je poslanec Wolf v svojem govoru primerjal Balkansko zvezo s trializmom in trdil, da je trializem velika državna nevarnost, vsled česar je primoran posvariti Schönbrunn in pa Belvedere na to nevarno gibanje.

površina znaša 95.000 kvadratnih kilometrov; prebivalstva šteje nad 4.000.000. Zunanja trgovina napreduje; dosega skoro 300 milijonov frankov (uvoza okoli 175, izvoza 115–120). Luki v Varni in Burgasu se razvijata; izvažajo zlasti žito, kože, tkanine. Pričakovati pa je še velikega razvika.

Srbija ni tako velika kot Bolgarija; ima samo 48.300 kvadratnih kilometrov in prebivalstva ni kaj mnogo nad 2.000.000. Srbija, kakor tudi Bolgarija, je dežela ponajveč kmetijska; nahajajo se v njej lepi gozdovi, poraščeni hribi in plodne doline z obilnim drevjem, zlasti obilo češpelj. 150.000 hektarjev zavzema češpeljno drevje in daje na leto nad 300 milijonov frankov.

Kakor Bolgarija, ima tudi Srbija jako bogate rudnike, ki se ne izrabljajo še v popolni meri, torej morejo služiti v bodočnosti za vir dobrega dohodka.

Francija ima precejšnje interese v Srbiji. In francoske banke so ustanovile v Belgradu „Francosko-srbsko banko“, ki se razvija rapidno v konkurenci z nemškimi in avstrijskimi bankami.

Mnogo francoskih podjetnikov ima na Balkanu obilo opravila. Francoz je oni podjetnik, ki skonstruira sedaj gradbo Timoške železnice. Creuzot je dal materijala za 50.000.000 fr.

Francija je glavna upnica Srbije za šest posojil, sklenjenih v letih 1881 do 1909.

Grška.

Čeprav je grški svet v celoti bolj skalovit in manj rodovit, vendar so Grki zadnja leta lepo napredovali na gospodarskem polju in tudi v vojaškem pogledu. Oni hrepenijo po pouku in so dobri trgovci; usposablajo se za začasno industrijalno življenje. Grška gradi tvornice, njeni rudniki in kamenolomi morejo dati veliko več dohodka kot doslej. Tudi tekstilna industrija se lahko lepše razvije.

Posledice vojne. — Francoska pomoč.

Balkanske države se želijo pretvoriti v uprav moderne države liki zapadna Evropa, ali te države

Konferenca klubovih načelnikov je sklenila, da se jutri zunanje-politična debata konča in v petek bo reševala zbornica nekatera poročila legitimacijskega odseka. V torek se prične prvo čitanje predloge o podaljšanju poslovniškega provizorija, nakar bi po želji vlade moralo priti na dnevni red drugo čitanje finančnega zakona. Če se to tudi zgodi, je danes še negotovo, ker se načelniki tozadevno še niso sporazumeli. Nasprotujejo v prvi vrsti Rusini. Vendar pa vlada v vladnih krogih tako optimistično upanje, da je finančni minister Zaleski danes zopet podaljšal rok za predlaganje osebno-dohodninske napovedi in sicer do dne 31. julija.

Dunaj, 29. majnika.

Velika politična debata, ki je trajala cel prejšnji in tekoči teden in v katero je poseglo nič manj kot 36 govornikov, je bila danes zaključena. Prvi je dobil danes besedo češki agrarec poslanec Kořlar, ki se je bridko pritoževal, da nima vlada za češki narod nobenega smisla, ker ga vselej in povsod zastavlja. Ne bilo bi se čuditi, če bi Čehi v danem slučaju onemogočili delovanje parlamenta, ker bi brez parlamenta ne šlo Čehom nič slabeje, kakor pa jim gre sedaj. Za njim je govoril poljski poslanec Buzek, ki je povdarjal, da pastirski list galiških škofov ne vsebuje nobene politike, marveč da je verskega in nramnega značaja. Rusinski poslanec Baczynski je omenjal, da je vlada vedaj popolnoma pozabila na Rusine, ko je minila vojna nevarnost. V protest zoper tako postopanje vlade bodo Rusini glasovali zoper mali finančni načrt in tudi zoper budgetni provizorij. Tržaški poslanec Rybar je polemiziral zoper izvajanje italijanskega poslanca Pitacco, ki je trdil, da vlada zatira italijanski element in da slovanizira Trst. Slovenci zahtevajo le zgolj enakopravnost, katere jim pa Italijani ne privoščijo. Če so se sedaj v boju za tržaške občinske volitve združili Nemci z laškimi liberalci, se je to zgodilo iz sovražstva do Slovanov. Če Italijani Slovincem še niti ljudskih šol ne dovolijo, tudi oni nimajo nobene pravice do univerze. Hrvaški poslanec Sesardič se je pritoževal radi zanemarjenja Dalmacije ter je obžaloval, da nima Dalmacija z monarhijo nobene železniške zveze.

Nato je bila debata zaključena. Sledili so razni predlogi, kot oni rusinskega poslanca Petruszewysza, da bi se postavilo poročilo budgetnega odseka glede laške univerze na dnevni red.

Ta predlog je ostro zavrnil poslanec dr. Korošec, ki je izjavil, da Slovenci ne morejo glasovati za ta predlog, če bi se ob enem ne rešilo tudi vprašanje slovenskega vseučilišča. Nato je bila seja zaključena.

Prihodnja seja jutri.

Razun plenarne seje so zborovali tudi razni odseki, kot budgetni in draginjski odsek. Prvi se je bavil z računskim sklepom za leto 1911, poslednji pa z dotacijo za stanovanjsko oskrbo.

Električni stroj za glasovanje v zbornici.

Predsedstvo zbornice je imelo dne 28. majnika pod predsedstvom dr. Sylvestra posvetovanje, na katerem so se posvetovali o upeljavi električnega

so brez izjeme izčrpane. Vojna je napravila ogromno škodo na gospodarskem polju.

Večji del tovarn in delavnice je bilo treba zapreti. Ni se moglo polja posejati in letošnjih pridelkov bo malo. In tu treba upoštevati, da gre po večini za agrarne kraje.

Finančna situacija ni brilantna. Balkanske države imajo potrebo denarja. Turčija je najela med leti 1854 in 1878 celih 16 posojil. Zadnjih 20 let preteklega stoletja pa je najela pet večjih posojil. Turčija je tako že zdavnaj iskala denar v Evropi, druge balkanske države ga bodo rabile; te imajo kredit, ker zmage vedno delajo kredit.

Vpraša se, kako si je mogla Bolgarija preskrbeti denar za tako vojno. Pred časom je najela več posojil, s katerimi si je nabavila razni vojni materijal. Srbija je storila istotako. Znala si je urediti dobro svoje bilance, ali treba je bilo vendar posojil.

Dva močna toka sta sedaj na Balkanu: nemški in slovanski tok. Kaj je naloga Francije nasproti njima? Narodi na Balkanu so izčrpani. Vlade hočejo kar najboljši razvitek in napredek v novih razmerah. Treba bo denarja, treba jih bo podpreti. Avstrija in Nemčija sta pripravljene pomagati. Treba ljudi in kapitala. Ali glede kapitala sta Nemčija in Avstrija na slabšem od Francije. Avstrijo je vojna na Balkanu hudo zadela. Mobilizacija jo stane nad 3.000.000 K na dan.

Blondel je izrekel veselje, da bo mogla Francija posoditi balkanskim državam denar, ki ga bodo živo potrebovale, ali Francija ne zahteva za posojila samo primernih obresti, marveč tudi naročila iz raznih industrijskih strok, ki trpijo na veliki konkurenci. Reflektira tudi na to, da bodo sprejemali na Balkan francoske ljudi kot inženirje, trgovce, industrijalce itd. V tem oziru mora Francija storiti vse, kar treba.

Tako se hoče Francija okoristiti z novim položajem na Balkanu. To jej bo mogoče tem bolj, čim več trpi Avstrija ob vojni in čim bolj je poleg tega obsovana.

stroja za glasovanje. Model sta razkazovala oba iznajditelja, ravnatelj arhiva Neusser in gosp. Lenz. Opozarjala sta na prednosti te iznajdbe, ki omogoča vsako še tako komplicirano glasovanje v najkrajšem času, pri čemur je izključena vsaka pomota. Po daljšem posvetovanju se je sklenilo, da se ta električni stroj za glasovanje za sedaj le začasnno in na poizkušnjo vpelje. Če se bo obnesel, bo v zbornici trajno v rabi.

Na Balkanu.

V ospredju situacije stoji še vedno spor med zavezniki, v prvi vrsti spor med Bolgarijo in Srbijo. Položaj je resen, toda kritičen še ni. V skupščini je imel Pašič ekspozice, ki bo ostal gotovo eden najzanimivejših dokumentov iz časa zadnjih balkanskih konfliktov. Pašič je govoril zelo previdno in mirno. Da je nekoliko obračunal tudi z Avstrijo, je umevno. V glavnem se je pa trudil dokazati, da je potrebna revizijska pogodba med Bolgarijo in Srbijo. Njegov govor, ki je vplival senzacionalno in so ga prinesli vsi večji avstrijski listi skoro dobesedno, odobruje srbska javnost enoglasno. V Bolgariji baje ni napravil dobrega vtisa, toda nevarnost položaja radi tega ni nič večja. Glavno zanimanje se sedaj obrača namreč na razgovor Pašiča z Gešovom, ki se sestane jutri na srbsko-bolgarski meji, kajti v tem razgovoru ima pasti odločitev. Še le če bo rezultat tega razgovora negativen, potem bo postal položaj kritičen. Mi smo pa še vedno optimisti. Kljub vsem nebrojnim vestem, po katerih je za vojsko med zavezniki že vse pripravljeno in bi znali vsak hip začeti grometi topovi, smo še vedno uverjeni, da se bo dalo vse mirnim potom rešiti. Seveda, da zavezniki nekoliko rožljajo s sabljami, je umljivo, ker hočejo dati s tem svojim zahtevam tem večjo težo in zaslombo. Ravno tako bodo nekatere velesile, v prvi vrsti Rusija, porabile ves svoj vpliv, da bodo preprečile krvoprelitje. Tudi morajo balkanske države same uvideti, da bi z medsebojno vojsko koristile še največ tretjemu — Nemcu. Duobus litigantibus, tertius gaudet, zato Nemeč že ne more pričakati začetka vojske in v nemškem časopisju se že lahko čita pozive na avstrijsko vlado, naj poseže vmes in popravi sedaj, kar je zamudila. Razprti balkanski narodi bi bili igrača v rokah Evrope in zlasti nemštvo bi imelo na Balkanu svobodno torišče.

Pritisk velevlasti na Srbijo in Grčijo radi sklepa preliminarjev ni ostal brez uspeha. Poroča se že z vso gotovostjo, da bo jutri sklenjen preliminarni mir.

Pašičev ekspozice.

Radi omejenosti prostora ne moremo priobčiti znamenitega Pašičevega govora v obširnejšem skriptu in se moramo zadovoljiti z navedbo glavnih točk. Po kratki zgodovinski reminiscenci se bavi Pašič najprvo s stališčem Avstro-Ogrske, ki je preprečila dohod Srbije do Adrije, a zapravila tudi simpatije balkanskih narodov. Pri delitvi osvojenega ozemlja skuša Srbija ohraniti Balkansko zvezo. Med Srbijo in Črnogoro še ni razdeljeno, toda rešilo se bo mirnim potom, če ne, se bo poklicalo razsodišče. Pogodba z Bolgarijo se je sama bistveno predrugačila, za to ne more biti govora, da bi ostalo pri določeni mejni črti. Srbija je izgubila po pogodbi priznani jadransko primorje, je pripomogla Bolgariji do Tracije, do katere Bolgarija po pogodbi ni imela pravice, ter je svojo vojaško pomoč za Bolgarijo še zdatno prekoračila, za to zahteva revizijo pogodbe, zlasti ker so se pogodbene določbe že tekom vojske same izpremenile. Srbija zahteva, da mora ostati ravnotežje med Bolgarijo in dvema drugima balkanskima državama, Grčijo in Srbijo, ter hoče radi poti v Solun imeti neposredno dotiko z Grčijo. Ob koncu je povdarjal, da je ohranitev Balkanske zveze neobhodno potrebna.

Sestanek med Pašičem in Gešovom.

Reuterjev urad poroča uradno, da se v soboto sestane ob srbsko-bolgarski meji ministrska predsednika Pašič in Gešov, da konferirata o sporu med obema zaveznikoma.

Vest, da je Srbija že izročila Bolgarski ultimatum, se ne potrjuje.

Za takojšnji mir.

Pritisk velesil je rodil vspeh: preliminarni mir se sklene jutri v soboto, ali pa že danes. Bolgarija je bila že prej pripravljena za podpis, sedaj so dobili to navodilo tudi grški in srbski mirovni delegati. — Iz Londona poročajo z dne 29. t. m.: Seja mirovnih delegatov je sklicana jutri v petek, ob 3. uri popoldne. V tej seji bo podpisan mir.

Zanimiva brošura.

Te dni je izšla v Belgradu zanimiva brošura. Pisatelj se skriva za psevdonom „Balcanius“, a se pripisuje nekemu srbskemu aktivnemu ministru. V brošuri se nahajajo ti-le podatki o srbsko-bolgarski pogodbi:

Vojna konvencija med Srbijo in Bolgarijo, ki je sestavni del pogodbe in katero sta podpisala oba vladarja, zunanja ministra in šefa generalnih štabov, ničesar ne govori o kooperaciji v Traciji in navaja macedonsko bojišče kot glavno. Še le dne 23. avgusta 1912, torej mesec dni pred mobilizacijo, prihaja bolgarsko poveljstvo z idejo, da bojišče v Traciji bo glavno. Z zapisnikom od dne 19. julija je

Srbija samo zato, da ugodi Bolgarom, odstopila od zahteve preje določenega kontingenta bolgarske vojske za Macedonijo, to je 100.000 mož in se zadovoljila z eno samo divizijo bolgarske pomoči, prevzemši vsó skrb za macedonsko bojišče na svoje rame. Še pred kumanovsko bitko so Bolgari na novo zahtevali od Srbije dve diviziji za Odrin, dasi v konvenciji ni nobene besedice o sodelovanju v Traciji. Srbi so te dve diviziji seveda poslali še le po kumanovski bitki. Te nove zahteve Bolgarov so posledica tega, da so Bolgari, neobvestivši Srbijo, izpremenili vojni načrt; kajti dočim bi bili imeli Bolgari po prvotnem načrtu voditi v Traciji samo defenzivo, je general Ivanov, ko je postal generalisimus, načrt izpremenil in začel v Traciji z ofenzivo. Takrat se Srbiji ni ničesar povedalo o tem, da želi Ivanov delati po popolnoma novem načrtu; ravno tako tudi ni bilo nobenega govora o sodelovanju srbske artilerije pri Odrinu.

Albanija.

Podpredsednik začasne albanske vlade, monsignore Kacori, piše „Hrvatskemu Dnevniku“, da si Albanci žele ustanovitev neodvisnega albanskega kraljstva s krščanskim princem na čelu in z evropsko organizacijo. Zahtevajo imenovanje krščanskega vladarja zato, da bi Turčiji za vedno onemogočili vmešavati se v zadeve albanske.

Turčija reformira v Mali Aziji.

Porta je sklenila, izročiti vrhovno inspekcijo reform v Anatoliji angleškemu lordu Milnerju in se je že obrnila na angleški urad za vnanje zadeve s prošnjo, da dovoli lordu Milnerju vstop v turško državno službo.

Izmenjava rezervistov na jugu države.

Cesar je odredil, da se v Bosni, Hercegovini in Dalmaciji najstarejši in nadomestno-rezervni letniki (1902—1905), kakor tudi oni rezervisti in nadomestni rezervisti vseh letnikov, ki imajo vzdrževati ali so sinovi edinci, nadomeste z mlajšim rezervnim moštvom. To se je zategadelj ukrenilo, ker na eni strani zunanji položaj zmanjšanja obstoječega stanja ne dopušča, na drugi strani pa se hoče ugoditi željam onih, ki bi se radi k svojim rodovinom vrnili. Moštvo teritorialno dislociranih čet se odpusti, ko dospo mlajši letniki, moštvo neteritorialno dislociranih čet pa takoj.

Korespondenčni urad naznanja tudi, da se rezervisti-pomorščaki leta 1905 in 1906 v kratkem stalno odpustijo.

Raznoterosti.

Sv. očč. Zdravstveno stanje sv. očeta se je povsem zboljšalo. Včeraj se je sprehajal po vaticanskih vrtovih in je nato sprejel goriškega knezonskega škofa dr. Sedeja v privatni avdiaciji.

Kako se spoštuje nedeljski počitek. Začnjo nedeljo, dne 25. t. m., popoldne, je več kaznjencev kopalno in urejevalo nasade pred sodnijskim poslopjem v Mariboru. Prebivalci, ki so hodili tam mimo, so se brez izjeme zgražali. Ne da bi jemali za zaščito kaznjence, mislimo vendar, da ne gre, da bi državna oblast na tak način zanemarjala nedelje in nedeljski počitek ter dajala slab vzgled. Dvomimo zelo, da bi bilo popravljanje nasadov tako nujno delo, da bi se moralo za to porabiti nedeljski popoldani Mogoče je bila kaka revizija pred durmi in so se gotovi gospodje z bali svoje nemarnosti, toda to nas pa nič ne briga. Odločno zahtevamo, da se v bodoče take nedostojnosti ne pripete več. Mariborska sodnija je radi neverjetnih justičnih razmer že itak na — skrajno slabem glasu, ali si hšče sedaj na ta način priboriti renome?

Kako znajo Mažari? Ravnateljstvo mažarske gimnazije v Pečuhu poziva stariše učencev v zadnjem letnem poročilu sledeče: „H koncu ponovimo še svojo patriotično prošnjo do starišev. Med imeni učencev je mnogo tuje-zvencih in drugojezičnih primkov. V našem okraju je 70 do 80 odstotkov tujih imen. Imamo eno domovino, en narod in en jezik, za katerega moramo žrtvovati vse mogoče žrtve, da pokazemo s tem svojo domovinsko ljubezen. Naša prošnja je: Omogočite, da zamenjajo vaši otroci, učenci našega zavoda, če ne ovirajo važni in višji interesi, iz ljubezni do mažarskega naroda, iz ljubezni do domovine tujezvence in prvotno ime s pristnim mažarskim imenom in to tem bolj, ker morajo imeti prednost v enakih okoliščinah pri podeljevanju ustanov in sploh v vseh drugih zadevah oni učenci, ki imajo mažarsko ime.“ Tako se dela, tako se da pa seveda tudi mnogo doseči. Vprašanje pa je, če je tak terorizem dopusten in tak fanatizem pravičen. Vsepih, pridobljeni z nasilstvom, gotovo nimajo božjega blagoslova in se porazgube, ali pa vsaj krvavo maščujejo. V naši avstro-ogrski državi so dovoljena taka nasilstva, seveda ta privilegij imajo v Avstriji Nemci, na Ogrskem Mažari. Naši diplomati se potegujejo za Albance. Veliko bolj bi pa bila potrebna kontrola v Avstro-Ogrski; se li tudi tu deli pravica narodnim manjšinam? Kdo kontrolira pravice štajerskih in koroških Slovencev? Kdo jemlje ustavne pravice Hrvatov, kdo preganja Slovake in Rumune? Tu bi bila kontrola na mestu in ta kontrola bo morala enkrat priti, ker verjamemo v pravičnost!

Modriž v — turnistru. Prijatelj nam piše: V nedeljo je prinesla kmetica iz bližnje mariborske o-

kolice v mesto košarico modriža, plevel, ki ga je izruvala na svoji njivi. Znebila se je na ta način tega škodljivega plevela, a imela je vrhu tega še lep skupiček. Komaj postavi košarico na tla, so se kar naenkrat vsuli trije vojaki-prostaki na kmetico ter ji pridno pokupili precej tega plevela. Radoveden, kakor že sem, vprašam vojaka, čemu bo rabil modriž. „Za turnister“, mi odgovori ter mi zre v obraz, češ, če si bil vojak, me boš vendar razumel. Zvedel sem vse. Modriž v turnistru ima baje to čudotvorno moč, da obvaruje vojaka, v čegar turnistru najde inspekcijski častnik modriž, raznih sekatur. Neverjetno, a resnično!

Ferrer je bil navaden zločinec. Kdo je to rekel? Španski ministrski predsednik grof Romanones, propagator kulturnega boja in prostozidar, se je izrazil dne 5. majnika napram nekemu madridskemu dopisniku angleškega lista „Times“: „V zadevi Ferrerja popolnoma odobravam postopanje konservativne vlade in bi bil že skrajni čas, da poneha oni nesramni klic v prilog Ferrerju, ki se ga smatra za mučenika napredne misli. Naj bi ljudje že vendar enkrat uvideli, da ni bil Ferrer prav nič drugega, kakor vsi oni, ki se kaznujejo s smrtjo, ali so bili s smrtjo kaznovani: navaden zločinec!“ To je menda dovolj jasno povedano ter bo vsem poštenim in razsodnim ljudem zadostovalo, da bodo spoznali proslavljanje anarhističnega morilca za infamno laži-spletkarijo vseh tajnih anarhistov. To pa seveda ne bo oviralo, da bodo slej kot prej razni veliki Ferrerovci, kakor Hock, Zenker in njih socialdemokratični ter liberalni trabantje slavili Ferrerja, ki je od frajšona označen za „navadnega zločinca“ in ga kovali v zvezde. Brezdvomno bodo tudi naši liberalni častilci Ferrerja, ki so ob času njegove obsodbe pretakali tako bridke solze nad velikansko izgubo, ki je zadela človeštvo, ostali neizpremenjeni: sorodne duše.

Letošnji šolski sklep v Avstriji. V našem ministrstvu se je včeraj, dne 29. t. m., od parlamentarne strani stavil nasvet, naj se določi toletni šolski sklep na soboto, dne 5. julija. Ta dan naj bi se razdeljevala spričevala. O zadevi bo naučno ministrstvo razsodilo že v bližnjih dneh.

Razredna loterija. Cesar je potrdil sklep obeh zbornic, da se opusti mala in uvede razredna loterija.

Znanje polkovnih jezikov namerava vojno ministrstvo na ta način pospeševati, da se bodo odsej naprej mladi poročniki v svrhu priučitve nemških jezikov pošiljali za dobo od treh do štirih mesecev v kraje dotične narodnosti. V poštev pridejo večji kraji brez garnizij, kjer stanuje kak vpokojeni častnik, ki bi prevzel jezikovni pouk in sprejel častnika na hrano in stanovanje. Za jezikovni pouk bi se dotičnemu vpokojenemu častniku priznala primerna remuneracija. V slučaju, ko bi ne bilo dovolj primernih vpokojenih častnikov na razpolago, bi se ta jezikovni pouk izročil tudi lahko duhovnikom in učiteljem.

Evropsko šolstvo. V kolikor se moremo zaneesti na poročilo statistike, ima kulturna Evropa skupno 465.451 šol. Na teh šolah deluje 1.119.413 učnih moči, ki poučujejo 45.500.000 oseb. Na vsako učno moč bi prišlo 40 do 41 učencev. Pred 12 leti je bilo povprečno število šolskih otrok za en razred 60. V tem oziru se je torej dokaj izboljšalo.

Za Slovensko Stražo nam je poslal gospod J. Pirošek, pekovski mojster pri Sv. Petru v Savinjski dolini lepo število obrabljenih poštinih znamk. Lepa hvala!

Vohunstvo v Avstriji. Še ni pozabljena senzacionalna vohunska afera nadporočnika Jandriča, ki je vzdignila v avstrijski širši javnosti toliko prahu, že se je pojavila nova vohunska afera, toda v veliko večjem obsegu. V isto ni zapleten kakšen subalterni častnik, marveč šef generalnega štaba osmega arm. zbora, polkovnik Redl, kateremu je vojaška oblast poverila vodstvo avstrijskega špionažnega biroja. Vojaška oblast je namreč baje v zvezi z Jandričevo afero dognala, da je tudi Redl izdajal vojaške skrivnosti Rusiji v škodo Avstrije. Pod fingirano šifro nekega vohuna so ga iz Prage poklicali na Dunaj, kjer so ga v hotelu Klomser čakali trije častniki, ki so mu sporočili, da je razkrinkan. Komaj so zapustili njegovo sobo, se je Redl ustrelil. Baje je eden od častnikov pustil v sobi browning-revolver, kar je bil Redlu jasen namig, kaj mu je storiti. Ko se je Redl z lastnim avtomobilom odpeljal iz Prage, so preiskali njegovo stanovanje in našli mnogo zelo obtežilnega materijala. Redl je bil zelo zmogčen častnik, ki je napravil krasno karijero. Bil pa je homoseksuelen in je padel v mreže raznih individuov, ki so ga izsiljevali. Ker si ni mogel pridobiti potrebnih sredstev, je šel med vohune. Samo v zadnjem letu je dobil baje od Rusije do 40.000 rubljev. Sumljiv je postal tudi radi tega, ker je živel mnogo čez svoje razmere in so bile izdane stvari, za katere so vedeli samo malokateri.

Za Velikonedeljsko dekanijo so bili dnevi od 23. do 28. maja t. l. izredno slavnostni, veseli in zveličavni dnevi. Mudili so se tukaj prevzvišeni gospod knez in škof ter so v petih župnijah delili zakrament svete birme. Kdor je bil priča tem sievesnostim, je moral ganjen dejati: Tu govori duša in srce nežnočutnega ljudstva jezik žive vere v Boga, odkrito

srčne vdanosti do svete Cerkve in otroške ljubezni do cerkvene oblasti sploh in zlasti do Nadpastirja Lavantinske škofije.

Prezvzišenemu se je do Šterntala pripeljal nasproti vodja ptujskega okrajnega glavarstva, g. dr. Evg. vit. Netoliczka ter Jih spremljal do Ptuja, tukaj pa se jim je na kolodvoru poklonila ptujska duhovščina. Mogočno streljanje na hribu Sv. Lenarta je oznanjalo Njihov prihod v dekanijo, in ko so izstopili na velikonedeljski postaji, Jih je peljala pot od župnije do župnije skozi mnogoštevilne, visoke in bogato opletene slavoloke — bilo jih je do 50 — s pomenljivimi, skrbno sestavljenimi napisi; mimo vkusno ozaljšanih obcestnih kapel in križev, in zlasti v bližini župnijskih cerkev skozi nepregledno dolge vrste zelenih in s cvetjem ter venci olepšanih drevesc. Videti si moral vse to, videti nenavadno veliko število duhovnikov in množice ljudstva, ki so se gnetle ob sprejemu ter s solzami veselja v očeh pozdravljale naslednika apostolov in ki so pri kapelah in križih med glasno molitvijo in prepevanjem svetih pesmi prosile nadpastirskega blagoslova za se in za nedolžne otročiče; zreti si moral slikovite vrste krepkih mož in mladeničev, ki so na čilih konjih kot častna straža spremljali voz Prezvzišenega (n. pr. od Sv. Tomaža do Ormoža, od tod do Sv. Miklavža in še dalje do farne meje), gledati večerne razsvetljave in bakljade — in prepričal si se, da so verniki v iznajdljivi ljubezni storili, kar so le mogli, da bi razveselili srce premisljivega Nadpastirja.

Razen duhovščine, cerkvenih družb, šolske mladine in za blaginjo mladine vnetega učiteljstva so Prezvzišenega na vseh postajah še posebej pozdravili ali se jim predstavili gg. uradniki, občinski predstavniki, načelniki raznih društev in drugi odlični zastopniki ljudstva. Tako n. pr. pri Veliki Nedelji načelnika Trgoviške in Mihovske požarne brambe Iv. Posavec in Jurij Kandrič, stotnik ondotnih veterancev Tom. Senjor, nadučitelj Ivan Žolnar, oskrbnik križniške komende Ant. Sentscher; pri Sv. Tomažu nadučitelj Sim. Bezjak z vsem učiteljstvom, župan Iv. Škrlec in dež. poslanec Ant. Meško; v Ormožu u sodnik dr. F. R. Puppacher, podžupan Otm. Dirmaier, postajenačelnik J. Poterz, okr. zastopnika dr. A. Žizek in Leop. Petovar, potem Jos. Vtičar, poveljnik humskih veterancev, ki so v zvezi z ormoško požarno brambo in godbo pod vodstvom g. Dom. Serajnika zvečer dne 25. maja prirideli krasno uspelo serenado pred župniščem; pri Sv. Miklavžu u župan A. Janežič, I. Ozmeč, načelnik veter. društva Iv. Šoštarčič; v Središču u župana Jos. Šinko in Iv. Raušl, žendarm. stražmojster Lud. Šišek, načelnik gasilnega društva Fr. Lukačič, stotnik veterancev Mat. Vargazon in mnogoteri drugi. Prezvzišeni so imeli za vse brez izjeme prijazno in izpodbužno besedo ter so kolikor mogoče vrnili pozdrav z obiskom v hiši, kakor v Ormožu, kjer so razveselili zlasti bolnišnico in sestre nemškega viteškega reda s svojim dohodom in blagoslovom.

Mogočnejši vtis pa ko ves zunanji sijaj so napravile slovesnosti, vršeče se v cerkvah. Točni in jasni odgovori otrok pri izkušnji iz veronauka, ubrano cerkveno petje, izredno visoko število obhajancev, molitve za rajne, vzorni red med birmovanjem, pred vsem pa pridige prevzvišenega Nadpastirja, vse to je nepopisno ganljivo vplivalo na zbrane vernike, katerih množice niso našle prostora v drugače prostornih cerkvah tega dekanata. Milostljivi knez si navzlic svoji bolehnosti niso nič prizanašali, temveč so do skrajne utrujenosti poleg ostalega cerkvenega opravila z apostolsko gorečnostjo povsod oznanjevali božjo besedo. Njihovi, v sreca segajoči nauki o Marijini pravici do našega češčenja in o naši pravici do Marijine pomoči (na god Marije pomočnice, pri Veliki Nedelji), o šesterih načinih češčenja presv. rešnjega Telesa (v nedeljo med osmino Telovega, pri Sv. Tomažu), o sedmerih darovih Sv. Duha (v Ormožu), o Jezusu, ljubljenju otrok svoje dobe in otrok vseh časov (pri Sv. Miklavžu) in o zakladu milosti in božjega miru (v Središču) ne bodo izginili iz spomina tistim, ki so jih s tolikim, vidnim ganutjem poslušali.

Birmancev je bilo dne 24. maja pri Veliki Nedelji 611, 25. maja pri Sv. Tomažu 642, 26. maja v Ormožu 749, 27. maja pri Sv. Miklavžu 473 in 28. maja v Središču 485. — Velikonedeljski dekanat bo brez dvoma premilostljivemu Nadpastirju trajno hvaležen za neštete milosti in nebeške darove, ki mu jih je prineslo birmovanje in kanoniško obiskovanje v konstantinskem jubilejnem letu 1913.

Sv. birma v Zavrčkem dekanatu je napovedana za naslednje župnije in dni: V Zavrču dne 8. junija, pri Sv. Barbari v Halozah 9. junija, v Leskovcu 10. junija, pri Sv. Vidu bl. Ptuja 11. junija in pri Sv. Trojici v Halozah dne 12. junija t. l.

Štajersko.

Mariborske novice.

Cvetlični dan. Mnogo smo že tozadevno pisali ter opozarjali naše okoliško ljudstvo, kakor tudi meščane na to proti slovenski Ruški koči naperjeno početje, ki ga vprizori društvo „Bergverein Marb. Hütte“ v nedeljo, dne 8. junija po mariborskih ulicah. Ne darujte niti beliča, temveč pojdite v Ruše na gledališki večer, ki se vrši isti dan v gostilni Novak. Tam naj nobeden zaveden Slovenec ne manjka! Vsi na plan! Nemškutarji naj si zidajo s svojim denarjem nepotrebne bajte na našem Pohorju. Sramota čez vsakega, ki samo en vinar v to svrhu

daruje. Saj je dovolj žalostno, da so se udeležili nekaterniki „Bergfesta“ pri Götzu. Ali naj svojo narodno neznačajnost zapečatijo še s tem, da se udeležijo „Blumentaga“!

Zdivjanost nemške mladine. Ko grem pred nekaj dnevi po Schmidererjevem drevoredu dol proti Schmidplatzu, mi naenkrat skoči nasproti iz bližnjega grmovja ves preplašen fantek, da sem se ga res skoro še sam vstrašil. Siromak mi od samega strahu ni mogel niti povedati, kaj bi sploh rad. Ko ga nekaj časa izprašujem, kaj se mu je zgodilo, mi pove, da ga cela tropa nemških paglavcev preganja, ker je Slovenec. Celi dve uri so ga preganjali po ulicah, ko se mu je konečno vendar posrečilo, skriti se v ta grm, kjer je mislil tako dolgo ostati, da bi ga kdo rešil teh zdivjanih barab. Kaj takega se pač sploh lahko samo od nemških fantalčinov zgodi. Med tem, ko izprašujem fanteka, prihrumi cela tolpa teh divjakov, ki so bili s palicami in kamenjem oboroženi, da ga žopet napadejo. Ko jih zagleda, me fantek milo prosi, da naj ga vendar ne pustim samega, dokler ne pride tako daleč, da ga več ne dobijo. In stal in varoval sem ga skoraj pol ure in ozmerjal te paglavce. Zato so letele sedaj na-me psovke in celo kamen je tu in tam priromal v mojo bližino. Ni mi preostalo drugega, kot oditi s fantekom. Ko sem bil že daleč proč, sem slišal še vedno kričanje: „Heil und Sieg, den Windischen auf Strick!“ Žalostne so te razmere in samo kažejo, kako za nič so razne pristne nemške šole, v katerih se ne vzgaja deco v plemenitosti in poštenju, ampak se jo samo podpihava v nemško-nacionalnih strasteh.

Samoumor. Lekarnar Taborsky, o čigar smrti smo poročali v zadnji številki, ni umrl zadet od srčne kapi, temveč je izvršil samoumor. Tako vsaj poroča „Marburger Zeitung“ in se tudi splošno govori. V smrt ga je gnalo slabo materijelno stanje. — Prepeljali so ga v Gradec, kjer je bil pokopan.

Nemška olika. V nedeljo je napravila neka nemška družba, obstoječa iz dveh dam in dveh ali treh gospodov, izlet k Sv. Urbanu. Tam je eden teh gospodov z nepravim ključem odprl cerkvena vrata in cela družba je vdrla v cerkev. Tam so se obnašali ti nemški omikanci tako, kot bi bili v kakem hlevu. Pokriti so divjali sem in tja, zvonili in vganjali razne nespodobnosti. Vsled zvonjenja je prišel pogledat k cerkvi cerkveni ključar in potem še več drugih. Pozval je čedno družbo, naj takoj zapusti cerkev. Eden izmed gospodov ga je pa izzivalno vprašal, če je cerkev katoliška ter na ponovne pozive ni hotel proč. Nasprotno, dovolil si je še več drugih nesramnosti. Ljudstvo je bilo seveda zelo razburjeno in ogorčeno in bi ga bilo skoro s silo iztiralo. V lastno srečo se je še pravočasno premislil in jo odkuril, drugače bi mu bile bržčas krepke pesti nekoliko poplačale njegovo nesramnost. Taki pobje tudi ne zaslužijo nič drugega.

Radovednežem. Ker nekateri ljudje nestrpno poizvedujejo, koliko je vrgel sobotni koncert v prid Ruške kočee čistega dobička, smo se obrnili na pristojno mesto in izvedeli, da bo dobička okrog 300 K. Vsi računi pa še niso zaključeni.

Ptujske novice.

Iz naše gimnazije. Deželni odbor je imenoval suplenta Ivana Capelari za pravega učitelja na naši gimnaziji.

Španski sleparji. Zopet se je dogodilo, da je dobil neki Ptujčan pismo iz Španije, v katerem se ga skuša pod gorostasnimi obljubami zvbati v Španijo, seveda bi moral vzeti s sabo primerno veliko svoto denarja. Da ne bo šel tem zloglasnim sleparjem nihče na limanice, je umevno.

Celjske novice.

Naša justica. Kakor znano, je prišel znani celjski stavbenik Vilhelm Lindauer v konkurz. Pasiva so znašala 680.000 K in je bilo 180.000 K nepokritih, tako da so skoraj vsi upniki, med temi tudi taki z 20.000 in celo 100.000 K, vse izgubili. Prišel je radi konkurza pred sodišče, a ga je celjsko okrožno sodišče pri obravnavi, ki se je vršila v soboto, obsodilo na samo 48 ur zapora. Celo nemškonalni graški listi, kot „Tagespost“ in „Grazer Tagblatt“, pišeta o tej oddobi: „Ein überrasschend mildes Urteil.“ Tudi nam silijo pikre besede v pero, saj razkriva ta rzsodba vso mizerijo naših justičnih razmer. Iz znanih razlogov se pa moramo varovati vsake kritike, toda sodbo si lahko napravi vsak sam.

Celje. (Dr. Schwabov večer.) Celjsko pevsko društvo priredi v nedeljo, dne 8. junija t. l., ob 8. uri zvečer, v veliki dvorani Narodnega doma v Celju dr. Schwabov večer, na katerem se bodo proizvajale skladbe našega dičnega skladatelja g. dr. Schwaba.

Trboveljske novice.

Orel. Vabimo na veselico, ki jo priredi telovadni odsek Orel v nedeljo, dne 1. junija t. l., v dvorani Društvenega doma v Trbovljah. Sbord: 1. „Skriven zaklad“, veseloigra v petih dejanjih. 2. „Kmet in avtomat“, šaljivi prizor v dveh dejanjih. 3. Prosta zabava, šaljiva pošta, korijandoli itd. 4. Ob 9. uri zvečer nastop muzikantov. Začetek ob pol 4. uri popoldne. Pri veselici sodeluje tamburaški odsek Orla. Vstopnina po navadi.

Popravek. V št. 58 našega lista smo poročali, da se je gospod Ivan Zupan starejši zaročil s hišno

posestnico M. Mayer. Kakor se nas sedaj obvešča, je bila ta vest neresnična in jo s tem preklicujemo. Želeli bi pa prav odločno, da se nas in našega lista s takimi krivimi poročili ne spravlja v — slabo luč!

St. Iljske novice.

St. Ilj v Slov. goricah. Naše bralno društvo je imelo v nedeljo, dne 25. t. m. že svoj 19. letni občni zbor. Častiti gospod kaplan je kot predsednik orisal pomen bralnih društev in kako potrebno in kolike važnosti je naše društvo za naš St. Ilj. Oklepajmo se ga! Govornik gospod dr. Leskovar iz Maribora je potem obširno in navdušeno govoril o raznih važnih-obravnih zadevah. Po volitvi odbora je še gospod predsednik orisal naše nasprotne šole, kako trgajo deco od nas za judeževe groše in nekatere slovenske stariše, ki prodajajo svoje najdražje, svoje otroke, v nemško žrelo za par cunj, ki jih dobijo v šoli.

Ljutomerske novice.

Ljutomer. Najstarejši sotrudnik pri tukajšnji posojilnici je gospod Josip Karba. V vodstvu našega denarstvenega zavoda deluje že četrt stoletja in je dozdej prvi in edin častni član zadruge. Oni dan je po dovršenem občnem zboru sedanje člane načelstva in nadzorstva povabil v svoje gostoljubno domovje na Krapje. Tu so on pa njegovi mlajši tovariši znali povedati marsikatero črtico k zgodovini posojilnice. V uradovnici spominjajo na zgodovino zavoda še posebno trije predmeti, ki so v zvezi z njegovim razvojem. Tam visi doprsna slika, ki predočuje ustanovitelja posojilnice, sedaj že ranjkega gospoda Ivana Kukovca, bivšega deželnega poslanca. Ob strani te podobe opaziš diplomu, ki jo je dne 18. avgusta deputacija gasilcev izročila sedanjemu načelniku, gospodu Ludoviku Babniku. Ko bi ne bilo posojilnice, menda bi ne bilo po Murskem polju še danes ognjegasnih društev. Misel na gasilstvo je pred tridesetletjem s pota od deželne razstave v Gradcu gospodu Kukovcu v posojilnico prinesel gospod Karba. Ta je spomine na razstavo napisal za „Slovenskega Gospodarja“ leta 1880, št. 41 do 46, in tam so ga med ostalim zanimale „reči, ki so ognjegascem v prid in vporabo.“ Domu se vračajoč, je v neki vasi med nemškimi kmeti našel ognjegasno spravišče, pa je začel misliti: Če je kmet in njegov sin gasilec tu, zakaj bi ne mogel biti to tudi pri nas na Slovenskem? In posojilnica je darovala znaten znesek za prva tri društva, ki bi se ustanovila. Vsled tega se je prvo društvo oživotvorilo in občini Cven-Mota-Krapje. Danes imamo s pripomočjo posojilnice v Ljutomerskem okraju skoro v vsaki občini gasilno društvo. Nedavno je zveza gasilnih društev izdala tiskano spomenico in znalci razmer so obžalovali, ker se v knjižici ne imenuje ime pravega začetnika zgodovine gasilstva po naših krajih. Toda zadevo si lahko razlagamo: knjiga se je sestavila po društvenih zapiskih, a zapiske je brez lastne hvale pisal zvezin tajnik Karba sam. Ob drugi strani skraja omenjene slike pa visi diploma, ki pravi, da jo je z imenovanjem za častnega člana posojilnica poklonila svojemu za sedaj najstarejšemu sotrudniku.

Letina. Po polju se je že čutilo pomanjkanje vlage. Gospodarji so si želeli padavine. V družbo dopisnikov je prišel znanec. Domačin je začel tožiti po dežju. Prišlec odvrne: Res, da bi dež bil potreben, pa če ga dobimo, poleglo bo žito, ki se ravno pripravlja za v svet. Sosed si je za povratek že moral izposoditi dežnik. Neki iz Gradca se vrnivši potnik pravi, da je tam v pondeljek deževalo že celi dan. K nam je dež prišel zvečer. Čujemo, in bermo, da je po planinah zapadel sneg. V torek zarano je rž bila deloma poležena, pa upamo, da še brez škode. V rasti zaostala trava in rastlinstvo sploh si bo opomoglo. In neki živinorejec je v očigled rahle rose pripomnil: „Po totem dežju je vsaka krava 20 K več vredna!“

Ljutomer. Naša posojilnica je dopolnila 41 let obstanka. Leta 1912 je imel zavod 345.275 K prometa. Vložilo se je 155.899 K 13 vin., vzdignilo pa 189 tisoč376 K 30 vin., a 612.672 K 17 vin. znaša celokupni od varčevalcev zavodu zaupani znesek. Poslovanje izkazuje 4638 K 94 vin. čistega dobička. Kdor želi videti še raznovrstne druge številke, najde jih v tisknem letopisu, ki se je bil predložil pri občnem zboru posojilnice.

Ormoške novice.

Ormož. V nedeljo, dne 1. junija, se vrši popoldan po večernicah v Ormožu, v prostorih ormoške posojilnice zborovanje dekliskih zvez, ob enem ustanovitve dekanijskega okrožja. Na to zborovanje pride kot govornica pisateljica gospodična Pepica Senica. Dekleta, pridite!

Ormož. (Značaj nemške občine Ormož v nevarnosti.) Za časa svete birme je naša nemška občina prepovedala slovenski slavnostni napis na slavoloku pri cerkvi, prepovedala je slovenskemu sejmarju razložiti svoje nabožno blago pri cerkvi radi sejmarjev domačinov, ki so „Nemci“, zabranila je slovenskim veterancem bakljado v čast ekscelence prevzvišenega kneza in škofa, ki pa se je potem vseeno vršila, hotela je prepovedati tem veterancem korporativni pohod v spremstvu godbe skozi mesto, korporativni pohod slovenske častne straže na konjih z slovens-

kimi znaki skozi mesto in slovenski nagovor načelnika veterancev, pa je bilo prepozno. Sedaj pa hoče prepovedati kmečkemu ljudstvu obiskovanje nemških gostilen in trgovin ter vsako zalaganje ormoških Nemcev s slovenskimi denarji, ker gre se za obstanek nemškega mesta Ormož. Slovenci, ne hodimo jim na pot, ko nas vendar nikjer ne marajo!

Ormož. Ob prihodu njih ekscelence našega prevzvišenega kneza in škofa v Ormož neki orožnik iz Ormoža ni vedel, če naj izkaže kako čast, ali ne. Ostal je na mestu in niti roke ni privzdignil v pozdrav, med tem ko so drugi ljudje poklekli in dobili apostolski blagoslov. Na pričujoče je naredilo to orožnikovo postopanje slab utis, ko je vendar slehernemu znano, da je cerkvena višja oblast v verskih zadevah tudi orožnikom predpostavljena. Tak nastop pomeni žaljenje vernikov in jim ne daje dobrega zgleda.

Ormož. (Vspehi ptujskega „Štajerca.“) Pred dobrim mesecem je čeval „Štajerc“ nekaj o ormoških Črnogorcih. Sedaj pa se mu je posrečilo izvohati imena teh Črnogorcev in sicer, kakor piše, v osebah nekega privandranega „Krajnca“ in „špricanega“ žandarja (stražmojstra). Pred skoraj enim letom je dal „Štajerc“ prestaviti tega žandarja iz Ormoža na Zgornje-Štajersko, zopet čez nekaj časa ga je špricnil, pa mu vsekakor dovolili lepo penzijo. Sedaj pa mu grozi, da mu bo vzel penzijo zavoljo žaljenja „Štajerca“ pri razobešanju slovske trobojnice. Mi se modrosti „Štajerca“ smejimo, vsekakor pa mu k njegovim izvanrednim vspehom čestitamo!

Loperšice pri Ormožu. (Naša požarna bramba.) Kakor ves svet napreduje, tako je tudi naša slovska vasica postala napredna. Pred dvema letoma smo si osnovali požarno brambo za obrambo nesreče proti ognju. S tem smo storili gotovo velik korak naprej, čeravno mnogim ni bil pogodi nemški poveljni jezik. Če naj imenujemo tudi to napredek, kar se snuje za dne 16. junija t. l. pri nas, pa ne vemo, ker smo slišali med našimi občani marsikaj, kar imenujejo ljudje nevoljo. Nekateri odlični možje prerokujejo, da bo imel „Bezirksfeuerwehrtag“ za marsikaterega od nas slabe posledice, ker tako — „strammdeutsch“ pa vendar le nismo, kakor si to samo nekateri možje v naši sredini domišljujejo. Za tako neumne nas pa vendar ne bo nikdo imel, kdor razmere v naši občini le malo pozna, da bi verjeli, da se gre samo za nedolžen obisk nemških požarnih društev nam na ljubo. Kaj še? Tako pametni pa že smo, da vemo, kam pes tace moli. Bodimo odkritosrčni in povejmo, da se gre edino le za politiko naših Nemcev, ki hočejo vsejati med nami spor in sovraštvo, ker nas na drugi način ne premorejo. Ormoški Nemci se nam v obraz dobrikujejo, ker jim diši naš denar, za hrbtno pa nam kažejo fige in našimajo za „windisches Gesindel“, kakor je to povsod v navadi. Pa tudi občinske volive se bližajo za mesto Ormož, in gospodje Ormožanci potrebujejo naših glasov, kaj ne? Pa še naj kdo reče, da ni tako! Zato pa ne trdimo zastonj, da nam ta „Feuerwehrtag“ drugega ne bo prinesel, kot jezo in sovraštvo med seboj, ker nismo vsi tako neumni, kakor si nekateri mislijo. A to pa povemo odločno celemu svetu, da se mi slovske kmetije, dokler bo zemlja, na kateri sedaj stojimo in se mučimo, naša last, ne damo od nikogar izzivati, tudi od Nemcev ne!

Drugi kraji.

Lembah. § 431 kaz. zak. Vprašanje na c. kr. državno pravdnštvo v Mariboru! Je-li dovoljeno konjaču, streljati med hišami na dvoriščih, na javnih cestah v vasi in odprtih prehodih pse z lovsko puško, kakor je to storil pretekli teden pri nas? In zgodila bi se bila lahko največja nesreča, saj je bil ustreljen pes v neposredni bližini hrama, en meter oddaljen od otroka. Odločno zahtevamo, da se nam to ne pripeti več in se komodnost konjačevo, ki se mu menda zdi pse streljati s puško bolj gosposko, kakor loviti jih z vrvice, primerno kaznuje. — Na naslov c. kr. okrajnega glavarstva v Mariboru! Kako to, da dopušča to nepravilnost tudi orožnik, ki je v prvi vrsti poklican skrbeti za našo varnost in menda vsled tega tudi konjača spremlja?! Ali ni streljanje in prevažanje ubitih psov po cestah v odprtem vozu, ki pušča cele mlake pasje krvi za sabo, tudi proti vsem zdravstvenim naredbam? — Naj se prizadete oblasti malo pobrigajo za red. Kar velja za nas, navadne zemljane, naj velja tudi za orožnike in konjače!

Ruše. Ne pozabite, da se vrši v nedeljo, dne 8. junija, v Rušah gledališki večer v korist podravske podružnice Slovenskega planinskega društva.

Ruše. V nedeljo, dne 8. junija, vsi v Rušah, kjer se vrši v gostilni Novak gledališki večer, ki ga priredi podravska podružnica Slovenskega planinskega društva. Bogati spored vsega: 1. Šaljiv nastop v enem dejanju: „Mati Mrvarka in njene začarane krave.“ 2. Kuplet: „Zakonske nadloge.“ Komični nastop s petjem. 3. Šaljiva igra v treh dejanjih: „Stric Jaka.“ 4. Kuplet: „Mala oznanila.“ Komični nastop s petjem. Začetek točno ob 7. uri, da se izletniki iz Maribora lahko z najdaljšim vlakom vrnejo. Vstopnina: sedeži prvih treh vrst 1 K, ostalih vrst 80 vinarjev, stojišča 60 vinarjev. Ker je čisti prebitek namenjen za zgradbo novega razglednega stolpa poleg Ruške kočice, se preplačila hvaležno sprejemajo.

Ruše. Dne 26. t. m. smo izročili materi zemlji v naročje in k zadnjemu počitku mladeniča Ernesta Kupšiča. Bil je v cvetu svojega življenja, star 22 let. V soboto, dne 24. t. m., ob solnčnem vshodu, se je preselila njegova duša v večnost. Kot mlad fant se je šel učiti na Ptuj trgovine; s svojo pridnostjo in marljivostjo je dosegel, da mu je čas učenja hitro potekel ter je bil sedaj že več let trgovski pomočnik. Pred nekaj tedni je prišel iz Dunajskega Novogamesta domov, iskat si zdravja, v domačo vas Ruše. A nemila smrt mu je tukaj prerezala nit življenja. Da je bil naš Ernest res vzgleden, pošten in miroljuben fant, se je pokazalo na dan pogreba. Če prav ob času mnogega dela, se je zbralo veliko občinstva, da ga spremlja k zadnjemu počitku. Mešan pevski zbor mu je v slovo zapel pred hišo „Nad zvezdami“, ob gomili pa „Blagor mu.“ Solnce je vroče pripekalo, nebo je bilo jasno kot ribje oko, mi pa smo s solznimi očmi položimo v temen grob prijatelja Ernesta. Tvoje telo, predragi, krije črna prst, a Tvoj duh ostane med nami. Ti nam ostaneš radi Tvojega lepega in miroljubnega vedenja v spominu, dokler se ne vidimo „nad zvezdami.“

Tinje pri Slov. Bistrici. V nedeljo, dne 8. junija, popoldne ob 3. uri, bo čebelarski shod pri čebelnjaku Fr. Ačkota. Na ta shod pride gospod Jurančič, učitelj umnega čebelarstva.

Sv. Benedikt v Slov. goricah. Katoliško bralno in gospodarsko društvo pri S. Benediktu v Slov. goricah ima v nedeljo, dne 8. junija, popoldne po večernicah, svoj redni letni občni zbor.

Sv. Anton v Slovenskih goricah. Naše bralno društvo je imelo na binkoštni pondeljek svoj redni letni občni zbor. Pokazalo se je, da deluje bralno društvo z vsemi svojimi močmi. Knjižnica je bila letos ponovljena in povečana, predavanja so se vršila mesec za mesecem v odsekih, prometa je imelo 470 K; največ se je izdalo za nove knjige, katere so se v veliki meri prebirale, saj je bilo celoletno izposojenih 1400 knjig. Društvo je po trudu in prizadevanju svojega odbora dobilo pravico zborovati v šoli. Tukaj se je z dovoljenjem krajnega šolskega sveta o priložnosti občnega zbora izvajala tudi lepa igra: „Marijin otrok sem“ in vojaška burka „V ječi.“ Igralci in igralke — sami naši vrli udje Dekliške in Mladeniške zveze — so svoje vloge rešili tako imenitno, da jih ne moremo dovolj pohvaliti. Občni zbor in veselica sta pokazala marsikomu, ki še stoji sedaj brezbržno na strani našega izobraževalnega dela, da ima bralno društvo za izobrazbo naših mladih velik pomen, da jim daje duševnih moči, a tudi zabave, katero po težkem delu zahteva mladi in tudi stari.

Svetinje pri Ormožu. Tukajšnja Dekliška zv. priredi v nedeljo, dne 1. junija, točno ob 4. uri popoldne, pri gospodu Mat. Pihlarju v Žerovčevih gledališko predstavo „Nežka iz Blede.“ Igralo se bo prvokrat na novem društvenem odru, za katerega je namenjen tudi čisti dobiček. Prijatelji poštene zabave prijazno vabljeni! Po igri prosta zabava in šaljiva pošta.

Jarenina. Občni zbor kmetijskega zadruga v Jarenini, ki se vrši v nedeljo, dne 8. junija, popoldne po večernicah, v čitalnici, ima sledeči dnevi red: 1. Poročilo načelstva. 2. Odobrenje računskega zaključka za leto 1912. 3. Volitev načelstva in nadzorstva. 4. Slučajnosti.

Lehen pri Ribnici. Da se povzdigne ribjereja, se je v smislu nasveta c. kr. okrajnega glavarstva in okrajnega zastopa prepovedalo vsako prosto ribarenje v našem potoku na lehenski strani brez ribolovne karte, ki se bo dobivala pri županu občine Lehen.

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. V nedeljo, 1. junija, priredi bralno društvo poučni shod z deklamacijami, poučnimi govori, petjem in prvemu rožniku primerno igro. Vsi, mladina in stariši, se uljudno vabite!

Sv. Križ tik Slatine. Prihodnje nedeljo, dne 1. junija, popoldne po večernicah, bodo dekleta Dekliške zveze vprizorila v čitalnici burko „Prisiljen stan, zaničevan“ in krasno igro „Marijin otrok.“ Vsi Križevljani in sosedje ste prav prijazno povabljeni!

Sv. Jurij ob južni železnici. V nedeljo, dne 8. junija, je za mladino važno zborovanje v zgornji dvorani Katoliškega doma. Dr. Kovačič iz Maribora bo na podlagi skioptičnih slik predaval o škodljivosti alkohola za človeško telo. Ker se v št. Juriju grozodejstva alkohola še niso slikala v luči vede in izkušnja, se pričakuje velike udeležbe. Vstop je vsakemu prost.

Zetale. Katoliško bralno in izobraževalno društvo priredi v nedeljo, dne 1. junija, popoldne po večernicah, v stari šoli, poučen shod o alkoholizmu in zlorabi opojnih pijač. Govorijo gospod dr. Franč. Kovačič iz Maribora in domači govorniki. Mladina in odrasli, pridite v obilnem številu!

Sv. Jurij ob Ščavnici. Naša Dekliška zveza priredi veliki deklški shod za Marijine družbe in Dekliške zveze ljutomerske dekanije v nedeljo, dne 29. junija t. l. Natančneje vsprej se še objavi pozneje.

Kozje. Nemški Schulverein je postal letos zelo vsiljiv, da ne rabimo drugega primernejšega izraza, kakoršnega v popolni meri zasluži. Prosjačiti je začel že celo pri duhovnikih kozjanskega okraja. Da se č. duhovščina takim izzivalnim prošnjam ne

odzove in se nikdar ne bo odzvala, je in ostane pribito dejstvo. To si naj nemški Schulverein zapomni in zapiše za ušesa. Ako se v svoji priloženi brošurici/zgraža, da so na južnih slovskih mejah že vsa važna in vplivna mesta zasedena od Slovencev, kaže s tem ali svojo gorostastno nevednost, ali pa se še hoče norčevati iz slovske inteligence. Njegova pravico in resnicoljubnost pa se kaže v zelo sumljivi luči, ako hoče izrabljati patronske pravice za nemško obrambno delo. Nemški Schulverein vedi, da vedo katoliški škotje v smislu katoliških načel jezikovna vprašanja lepše in pravičnejše reševati, nego tako društvo, ki postavlja na prvo mesto nemško narodno obrambo, katoliško versko vprašanje pa pušči za njo capljati liki brezprafno pastorko, ki se ima tolerantno brezpogojno klanjati in ukloniti protestantovskemu gospodstvu in hoče duhovščino izigravati proti škofom. Tako postopanje ni več katoliško in naj si nemški Schulverein izposluje še toliko priporočil iz Koroškega, Račgona in Češkega! Za tukajšnji okraj mu priporočamo za danes, da svoje somišljenike vsaj toliko vzgoji, da ne bodo hodili mimo procesije s sv. Rešnjim telesom s klubom na glavi. Ako nočejo izkazati spoštovanja sv. Rešnjemu telesu, naj spoštujejo vsaj versko prepričanje našega ljudstva, med katerim žive. Gotovo se bo v tem pokazala „eine gedeihliche Erziehung.“ Našim liberalcem pa to brošuro tople priporočamo. Ljudi napadi na slovske duhovnike tvorijo v njej najlepše slavospeve njihovega obrambnega delovanja. Schulverein to delovanje vpošleva in ga stavi na prvo mesto, naši liberalci se ve da ne. Tako dalec še niso prišli, ker jih njihova strankarska strast preveč slepi.

Dobrna. Pretečeno sredo je umrl dolgoletni župan Jožef Kok v 78. letu svoje dobe. Župan je bil in sicer prvi narodno slovsko misleči župan na Dobrni od leta 1886 do 1902. Leta 1906, dne 23. marca, ga je občinski odbor izvolil za častnega občana. Pogreb se vrši dne 31. t. m., zjutraj ob 8. uri. Naj v miru počiva!

Dobrna. V današnji (dne 25. t. m.) seji občinskega odbora je isti na predlog odbornika župnika Kukoviča enoglasno izvolil „očeta“ Jožefa Božnika, ki je dne 20. t. m. obhajal svojo zlato poroko, častnim občanom. Zasluge očeta Božnika za občino so velike, saj je kot občinski odbornik in kot cerkveni ključar veliko let neumorno deloval v prid občanov. Pri tej seji je pa tudi občinski odbor pokazal svojo pozhvalnost in naklonjenost do šole. Ker se je že krajni šolski svet izjavil zoper napravo šolske sobe v Petrovi hiši tik toplic iz pedagogičnih, to je vzgojevalnih razlogov, je občinski odbor svojo hišo, tako imenovano ubožno hišo, dal na razpolago. To bi občina že storila pri komisiji dne 9. t. m., ako ne bi ta komisija zastopnike občine in šole „na cesti“ pustila, ne da bi rekla, kaj sklene, ne da bi vprašala, če bi občina morebiti kak drug prostor, kakor Petrov, imela na razpolago za učno sobo, ki je potrebna radi razširjenja trirazrednice v štirirazrednico. Povabljeni so pred Unionu stali in čakali, kaj bo komisija rekla, a ta je šla oblastno v hotel Styria in tam sklenila, da naj bo četrti razred pri Petru. Občani pa so, ko so o odloku zvedeli, takoj izjavili: k Petru mi ne pošljemo svojih otrok, ker je ta pri Nemcih. To sta tudi dva odbornika Petru pri seji v obraz povedala.

Sv. Ema. Občni zbor kmetijskega društva se vrši dne 13. julija. Govoril bo na njem nadrevzor gospod Vlado Pušenjak iz Maribora. Natančen spored prihodnjič.

Petrovče. Zadnje skioptično predavanje je bilo prav dobro obiskano. Skoraj polna občirna dvorana Društvenega doma iz raznih slojev občinstva je z velikim zanimanjem poslušala prelepo zgodovinsko pojasnjevanje slik, ki ga nam je podajal gospod dr. Veble. Bog naj mu bovrne trudapolno predavanje, kakor tudi gospodu Žalerju za sodelovanje pri aparatu!

Sv. Jošt na Kozjaku. V nedeljo, dne 1. junija, priredi J. S. Z. velik slavnostni izlet na Kozjak s sledečim vsprejdom: Ob 10. uri popoldne sv. maša in pridiga; pridiguje velečastiti gospod župnik Fr. Letonja. Po sv. opravilu je zborovanje J. S. Z., na katerem govoriča gospod dr. Veble iz Celja in Vek. Zajc in drugi. Nato je skupni obed v gostilni. Potem se podamo na vrh hriba poleg cerkve, ki nam nudi krasen razgled po Mislinjski, Šaleški in Sav. dolini. Ko se vrnemo s hriba dol k cerkvi, je prosta zabava in petje mešanega zbora. Vabimo vse dobro misleče, naj prihitejo ta dan na prijazno goro. Nobenemu ne bo žal. Posebno mladina na plan! — Škalski in velenjski delavci se udeležijo v novi delavski uniformi, drug pa vsak po svoje.

Sv. Križ na Murskem polju. Čebelarska podružnica na Murskem polju zboruje prihodnje nedeljo, dne 1. junija, zjutraj po rani sveti maši, v šoli pri Sv. Križu, in ne v Vučjivcah, kakor je naznanil „Slovenski Čebelar.“ Predavat pride gospod Jurančič. Popoldne se vrši praktičen pouk pri gospodu Vrbnjaku in Slanu v Iljaševcih. Čebelarji, ne zamudite prilike!

Luče. Vzajemno zavarovalno društvo na Ljubnem je na prošnjo prostovoljnega gasilnega društva v Lučah za stavbo shrambišča podarilo 50 K. Za ta veledušni dar se imenovano društvo najiskrenejše zahvaljuje.

Luče. Dve nedelji zaporedoma so nam naše vrle dečle delale veselje, ker se je vprizorila lepa igra „Dve materi.“ Tako, kakor pri nas, se ta igra še ni nikjer predstavljala v našem okraju, zakaj, povsod jim manjka za to prostorov. Pri nas je pa za vse to preskrbljeno, odkar imamo postavljeno res „gledišče“, delo domačinov, ki jim dela ponos! Kdor ne veruje, naj si pa ogleda. Prostora je za šest sto ljudi, kar gotovo ni preveč rečeno. Oder — delo domačinov — kakor so si ga zamislili, izvršili in predelali za razne igre, dela vsem čast! Petje, kakor tudi uk za igro je vodil domači organist, in lahko bi s svojimi pevci povsod nastopil, in tudi z igralkami in bodo mu eni kakor drugi delali čast. Zakaj od prve do zadnje so svojo nalogo izvršile v splošno zadovoljnost. Govor jim je tekel gladko, gibanje je bilo zadovoljivo, petje krasno. Čujemo, da se bodo zopet obe igri „Lurška pastarica“ in „Dve materi“ ponovili. Kdaj, naznanimo še pravočasno sosedom, ki so se iz Ljubnega v precejšnjem številu udeležili, ali pa vstopnino poslali. Hvala jim!

Smihel nad Mozirjem. Tukajšnja kmetijska družnica priredi, v nedeljo, dne 1. junija, po rani sv. maši v mozirski šoli kmetijsko poučno zborovanje. Predaval bo strokovni učitelj gospod J. Zidanšek. Ob enem se opozorijo udje, ki še niso plačali letnine za leto 1912 in leto 1913, da to kmalu plačajo.

Lilijsko mlečno milo s konjičkom

iz tovarne Bergmanna & Co., v Dečinu ob Labi je in ostane neprekosljivo v učinku zoper poletne pege in se pri racionalnem negovanju kože ne more pogrešati. To nepobitno dokazujejo vsak dan došla priznalna pisma. Komad 80 vin. in se dobi v lekarnah, drožerijah in parfumerijah itd. Da si ohranijo dame nežne roke, se je izborno izkazala Bergmannova lilijaska krema „Manera“. Dobi se povsod v tubah po 70 vinarjev. 43

Kranjsko.

Mladiški tabor. Sentspetersko okrožje Orlov v Ljubljani priredi v nedeljo, dne 1. junija, v Mostah tretji mladiški tabor. Tabor se vrši po sledečem sporedu: Dopoldne: 1. Ob 8. uri zjutraj zbirališče odsekov na Selu pri županu, bratu Josipu Oražmu. Ob pol 9. uri odhod k sveti maši, ki jo daruje ob 9. uri v cerkvi sv. Petra v Ljubljani častni predsednik zveze Orlov, prečastiti gospod Janko Šiška. 2. Po sveti maši odhod skozi Novi Vodmat, Selo in Moste; po obhodu tabor na vrtu brata Oražma, kjer govorijo velerodni gospod deželni glavar dr. Ivan Šusteršič, gospod državni in deželni poslanec Franc Povše in drugi govorniki. Popoldne: 3. Ob četrt na dve skušnja za javno telovadbo. 4. Ob pol 4. uri popoldne javna telovadba: a) članske proste vaje leta 1913, b) nastop naraščaja, c) orodna telovadba, d) skupine, e) vaditeljske proste vaje. 5. Ljudska veselica z godbo, petjem, srečolovom, šalji vo pošto in z govori.

Idrija. (Realna gimnazija.) Katoliško politično društvo za idrijski okraj je na javnem shodu soglasno sprejelo resolucijo, v kateri se predlaga c. kr. deželnemu šolskemu svetu, naj preustroji in izpopolni sedaj obstoječo c. kr. državno realko v državno realno gimnazijo.

Primorsko.

Rosina-Finžger. Revizija računov, da se konstatira poneverba pri okrajnem šolskem svetu v Gorici, je končana. Revizija se je vršila do leta 1899 nazaj. Dognali so, da znaša prikanjkljaj nekaj nad 150.000 kron. Zaslüšanijh je bilo v tej stvari dosedaj že čez 100 prič.

Značilno za Nemce. Nemci, ki so se pobratili z Italijani v svrhu poraza Slovencev, so izdali geslo „Vse za Italijane proti Slovanom, kajti na ta način delamo sporazumno z vlado, ki je tudi hotela potegniti meč v zvezi z Italijo, da obdrži narodnostno ravnotežje ob Adriji.“ S kakšnimi patrioti so se hiper-patriotični nemški vsiljivci v Trstu zvezali, kaže jako markantno nastopen slučaj: Ko se je vršil v nedeljo shod laških liberalcev, katerega se je udeležilo tudi nekaj Nemcev, na katerem so postavili Italijani svoje kandidate, je nastopil kot govornik tudi tržaški trgovec Marcellus Depaul. Ta mož je v svojem govoru tako napadal Avstrijo in pa avstrijsko vlado, da so ga po shodu aretirali na Velikem trgu in ga odvedli na policijo. Po daljšem zasliševanju so ga vtaknili v preiskovalni zapor. — In s takimi ljudmi, grede roko v roki Nemci, ki se ponašajo na vseh vogalih, kot farizeji s svojim patriotizmom. Kaj bo, če zvedo to na Dunaju?

Radiotelegrafska postaja v Trstu. V Trstu so sklegili ustanoviti radiotelegrafska postajo, ki začne obratovati že meseca julija.

Poraz laško-liberalne komore v Pulju. Pri ožji nadomestni deželnozborni volitvi dne 25. t. m. je bila komora kljub temu, da je spravila na volišče še vse, kar je mogla, popolnoma poražena. Zmagal je s pomočjo hrvaških in slovenskih glasov socialni demokrat Lirussi, ki je dobil 1619, kandidat komore, dr. Devescovi, pa le 1366 glasov. Agitacija je bila na

obeh straneh velikanska. Da je zmagal socialist s tako častno v. čino, se ima pač on in njegova stran-ka največ zahvaliti slovanskim glasovom, katerih je bilo pri ožji volitvi mnogo več oddanih, kakor pri glavni. Komora propada!

Boj za Trst. V prvi polovici prihodnjega tedna se vrše v Trstu občinske volitve. Prvi volilni dan je 8. junij. Italijani napenjajo vse sile, da bi se obdržali na krmilu. Z njimi so se združili iz strahu pred Slovani Nemci. Slovenci se živahno pripravljajo in upajo na lepe vspehe. Tudi socialni demokrati neumorno delajo. Vse z nestrpnostjo pričakuje izida. Uverjeni smo lahko, da bo pokazal, kako slovenska stvar ob Adriji napreduje.

Narodno gospodarstvo.

Dobra žitna letina se obeta v Rumuniji. Poročilo poljedelskega ministrstva v Rumuniji pravi, da so pomladanski lahki dežji bili na Rumunskem za žito jako ugodni. Od lani je še dosti žita na razpolago in v letošnji žetvi se pričakuje velikanskega prirastka. Skupno računajo na 2,325.800 ton žita v vrednosti 600.000.000 frankov. Izvoz bo posebno še v balkanske države precej močen.

Občni zbor avstrijskega Lloydja. Dne 24. maja se je vršil na Dunaju 92. občni zbor avstrijskega parobrodnege društva Lloyd. Kosmatega dobička je bilo v zadnjem poslovnem letu 11,167.525 K. Od tega dobi po pravih državah 284.584 K. Delničarji dobe 28 K na akcijo. Iz poročil je posneti, da je bil v zadnjem času promet z Malo Azijo in s Črnim morjem precej šibak, povzdignil pa se je v Indiji in na Kitajskem.

Cene železine. Pred kratkim se je že poročalo, da misli avstrijski kartel železninarjev cene železu nekoliko znižati, kar pa se bržkone ne bode zgodilo. Trgovina z železom je pri nas v zadnjem času jako padla. Deloma so krive politične razmere, deloma pa nemška industrija, ki izpodbija s svojimi produkti našo avstrijsko. Najmanj se proda travverz in stavbenega železa, ker radi denarne krize nikjer ni najti pravega stavbenega gibanja. Sedaj čakajo železninarji na nove železnice, ker upajo, da se dvigne potem kupčija radi večje uporabe lokomotiv in železniških tračnic. V celoti je tedaj železninski trg jako šibak, a cene v doglednem času še ne bodo padle, ker so kartelirani industrijalci mnenja, da je treba prej kolikor mogoče pokriti dosedanje izgubike, potem še le se bo govorilo o znižanju tržnih cen.

Pametna iznajdba kmečkega mladeniča. Mnogokrat se prigodi, da si govedo ovratno verigo odklene, zaide med drugo živino, katero potem z rogom poskoduje. To nezgodo lahko zabraniš z novo-patentiranim kaveljčkom, katerega je izumil priprost slovenski sin v Tinjah na Pohorju. — Janez Tomažič, nadučitelj, Tinje.

Monopol na žganje v ruskem državnem proračunu. Splošno ne bo znano, da dobiva ruska država iz prodaje žganja, ki je v Rusiji državni monopol, svoje največje državne dohodke. V Rusiji je namreč upeljan monopol na žganje; izvzete so le nekatere pokrajine: Turkestan, Transkavkazus, province ob Amurju ter province v Transkaspiju. Čisti dohodki tega monopola znašajo ogromno svoto 593.000.000 rubljev. Vrh tega pa dobiva Rusija še 15.000.000 rubljev iz splošne akcise od šprita in iz žganja iz okrajev, v katerih ni upeljana fiskalična prodaja žganja. Davek na pivo pa znaša 22.000.000 rubljev. Če se seštejejo vsi dohodki, ki jih dobiva Rusija iz prodaje opojnih pijač, se dobi svota, s katero zamore Rusija pokriti ne le vse stroške za armado, ampak ji še preostane 100.000.000 rubljev za druge državne potreščine. Za primer bodi še navedeno, da znašajo vsi dohodki iz ruske carine, ki je vendar precej visoka, komaj 335.000.000 rubljev! Konečno še zanimivo dejstvo, da zdatno narašča konsum žganja v evropski Rusiji, med tem ko pa pada v ledeni Sibiriji.

Srajca je srajca, trdijo nekateri. Pa vendar ni vse eno, kako srajce nosite. Posebno poletu, ko se človek poti, mora paziti, da ima perilo iz zdrave tkanine in dobrega kroja. Najboljše perilo vsake vrste dobite pri prvi slovenski spodnještajerski razpošiljalnici J. N. Šoštarčič v Mariboru, Gosposka ulica št. 5. V zalogi je vedno razno perilo, ker ima lastnik tudi izdelovalnico. — Fine srajce iz čefira stanejo 2,40, 2,80, srajce iz zelo finega blaga, prsa iz pralne svile 3,20, 3,60, 4.— Kdor naroči tri komade, dobi poštnine prosto, pri šestih komadih pa dobi še 10% popusta. Neugajajoče se zamenja, ali pa vrne denar.

Razgled po svetu.

Potop parnika „Nevada.“ 130 potnikov mrtvih. Že zadnjič smo na kratko naznanili, da je zadel parnik „Nevada“, last neke ameriško-turške družbe, dne 25. t. m., ko je odplul iz Smirne, ob neko plavajočo mino. Mina je takoj eksplodirala in parnik tako težko poškodovala, da se je takoj pogreznil v morje. Na parniku je bilo nad 200 potnikov in mornarjev. Le 70 se jih je rešilo, ostali pa so vsi našli smrt v valovih. Ker obstoji velika nevarnost, da se je od-

trgalo še več drugih min, ki plavajo sedaj po morju, je za nedoločen čas ustavljen vsak nadaljni pomorski promet s Smirno. Vsi parniki, ki se nahajajo v pristanišču, so dobili iz Carigrada ukaz, da še ne smejo iziti. Ker se nahaja v Smirni tudi več raskih parnikov, je ruski poslanik v Carigradu vložil pri Porti protest proti njenemu odloku in zahteval, da ukrene nemudoma vse potrebno, da se odstranijo mine.

General Augereau in mumija. General Augereau (govori: ožro) je bil sicer jako hraber, a v zgodovini starega veka je bil kaj malo doma. Neki njegov pribočnik gre v Egipt. Pokliče ga k sebi. — „V Egipt greste, čestitam! Slaba dežela. Prosim pa vas za uslugo! Zadnje čase ne slišim govoriti o kaj drugem, kakor o mumijah. Nobene še nisem videl, to me jezi, tak sem, kakor gos. Ali bi mi hoteli prinesiti eno?“ — „Na mojo besedo, general“, reče hitro pribočnik. Kmalu pride častnik z Egipta nazaj. — „Kaj je z mojo mumijo?“ vpraša general. — „V veži je!“ — Dva vojaka jo prineseta v sobo. Odvija jo. Augereau se skloni nad njo in si jo natančno ogleduje. Naenkrat plane kvišku in zakriči nad ubogim pribočnikom: „Kaj se norčujete iz starega generala? Ta mumija je vendar mrtva!“

Vsaka ura 14 dni na poskušnjo.

Se pošilja samo proti povzetju, Po 14 dneh se na želje denar vrne.

Velik cenik brezplačno.

(Jamstvo 3 leta.)

14 karatni zlati prstani	4—
14 karatne zlate ure za gospode	40—
Srebrne ure	K 6'50
Srebrne ure s 3 srebrnimi pokrovi	9'50
Pristne tula ure dvojno pokrovo	13—
Ploščnate ure iz kovine	6—
Srebrni pancir-verižice	2—
14 karatne zlate verižice	20—
Amerikanske zlate double-ure	10—
Goldin Roskopf ure	4—
Prave železničarske Roskopf-patent.	
Prava nikeln. točno na min. idoče	K 5—
14 karatne zlate ženske ure	19—
Viseče stenske ure na nihala	10'80
Kuhinjske ure	2'40
Budilke	3—
Budilke z dvojnimi zvoncem	3'50

A. Kiffman, Maribor M. 49

Velika tovarniška zaloga ur, zlatnine in srebrnine.

Eksplodzija smodnika. Dne 25. t. m. po noči se je na Steinfeldu v bližini Dunajskega Nov. mesta, v skladišču objekta 16 dogodila eksplozija smodnika. Vnel se je vagon, v katerem je bilo 10.000 kilogramov smodnika. Vagon je stal tik pred objektom 16, ki je bil napolnjen z granatami in ekrasitom. Ako bi se ta objekt vnel, bi bili uničeni vsi ostali objekti in najbrže bi zletelo v zrak tudi Dunajsko Novo mesto. Vzrok eksploziji ni znan, domneva pa se, da se je smodnik sam užgal.

Dolgovi mladega Dreherja. Sin znanega pivovarnarja Dreherja je velikanski zapravljivec. Pognal je že par očetovih milijonov v kljub temu, da je še le komaj 30 let star. Sedaj pa je staremu Dreherju te sinove zapravljivosti že vendar preveč in zato je njegov pravni zastopnik v tržaškem „Piccolu“ z ne navadno debelimi črkami objavil, da je mladi Teod. Dreher pod kuratelo in da oče plača to pot zadnjih njegove dolgove.

Obsojen poslanec. Poslanec Stefan Gynfa, ki je svoječasno v ogrski poslanski zbornici napadel šefa budimpeštanske policije Pawlika, je bil te dni v Budimpešti obsojen pred sodiščem na sedem dni zapora.

Od stražmojstra — do generala. Ogrski uradni list objavlja, da je podeljeno generalnemu majorju Nihalčiču plemstvo. Nihalčič se je udeležil leta 1877 kot stražmojster naskoka na trdnjavo Stolac in je potem ostal pri vojaki. Avanziral je do generalnega majorja. Redek slučaj.

Stavka brivcev. Iz Brooklyna v Ameriki pišejo: Brivski pomočniki so večinoma vsi začeli stavkati. V Brooklynu se človek skoraj ne more dati obriti, ker stavka 6000 brivcev. Gospodarji so zaprli svoje lokale, ker se boje nasilnosti. Pomočniki zahtevajo skrajšanje delavnega časa, večje plače in popolni nedeljski počitek. Gospodarji so osnovali svojo zvezo pod imenom „Boss Barbers International Association.“ Na več mestih so se spopadli štrajkarji in stavkokazi, toda policija je kmalu naredila mir. V neko brivnico na vzhodni 14. cesti so udrli stavkarji in prisilili pomočnike, da so takoj jenjali delati. Dva gospoda sta se morala na pol obrita podati domov.

Izdane tajnosti Zeppelinovega zrakoplova Angležem. Iz Stuttgarta se poroča, da so v Untertürkheimu zaprli 20letnega delavca Antona, ker je izdal konstrukcijske tajnosti Zeppelinovega zrakoplova — Angležem. Anton je delal več let v Zeppelinovih delavnicah v Friedrichshafenu.

Strela mu vrnila sluh. Iz Marinette v Ameriki se poroča: Strela, ki je te dni udarila v poslopje tik njegovega stanovanja, je prejkone povrnila sluh Florijanu Blazewskiju, mladeniču iz Menominee, ki je bil gluhonem izza svojega rojstva. Blazewski tudi hitro dobiva normalni govor.

Deklica

v starosti 15—16 let, za mala domača dela se takoj sprejme. Maribor, Goethestr. 2, II nadstr., vrata 12.

Šivalni stroj

dobro ohranjen, se vsled od-potovanja zelo poceni proda. Pogleda se ga lahko iz pri-jaznosti v Mariboru, Goethe-strasse 2, II nadstr., vrata 12.

Kdor hoče svoj kapital varno in dobička-nosno naložiti, naj kupi lepo novo, 2 nadstropno hišo, še 8 let davka prosto, v mirni, lepi legi v mariborskem pred-mestju. Plačilni pogoji ugodni. Proda se takoj. Več pove upravnistvo našega lista.

Služba organista in cerkovnika

pri Sv. Vidu niže Ptaja se razpisuje. Pojasnila daje žup-nijski urad. 111

Belilnica voska, obrt medu in voščenin Franc Cvilak, Slov. Bistrica

se priporoča prečast. duhovščini in slav. občinstvu.

Zaloga kapljenega in precejenega me-du, medice in medenjakov. Zaloga ru-menega in obledenega voska, vošče-nih sveč, voščenih svitkov, stearino-vih, cerkvenih in namiznih sveč v vsaki velikosti. 94

Ni treba si glavo tret!

Najboljše špecerijsko blago, zanesljiva kaljiva vsakovrstna

Semena

voščenih in drugih vrst sveč, dobivate zajamčeno solidne po-strežbe pri staroznato trdkih!

Milan Hočevar Celje
tik farne cerkve.**Za birmo!**

Točna postrežba!

Dobro. Po ceni!

Veli oga ur, dragoce-nosti, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Tudi na obroke! Ilustrov. ceniki zastoj. Gramofone od 20-200 K.

Niklasta remoat.-ura	K 3:50
Pristna srebrna ura	K 7—
Original omega ura	K 18—
Kuhinjska ura	K 4—
Budilka, niklasta	K 3—
Poročni prstani	K 2—
Srebrne verižice	K 2—

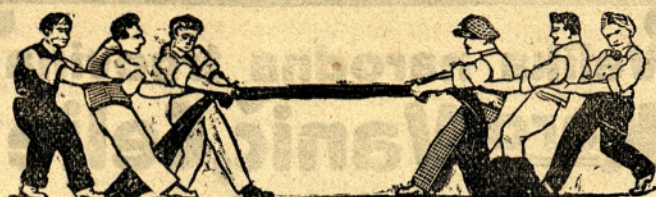
Večletna jamstva,

Nasl. Dietinger
Theod. Fehrenbach

urar in očalar

Maribor, Gosposka ulica 26

Kupujem zlatino in srebro.

Najboljše in najmodernejšo sukno za moške in volneno za ženske obleke razpošilja najceneje
Jugoslovanska razpošiljalna **R. Stermecki** v Celju št. 301.
Vzorci in cenik čez tisoč stvari z slikami poštne prosto.

Automobilna zveza Celje-Ljubljana družba z. o. z. na Vranskem.**Vozni red**

veljaven od 26. maja 1913.

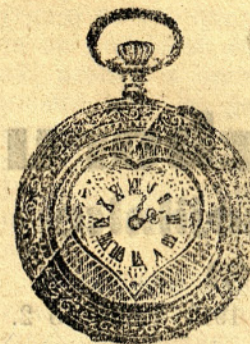
Odhod iz Ljubljane ob 6. uri zjutraj.	Odhod iz Celja 6. uri zjutraj.
Prihod v Celje ob 9. uri dop.	Prihod v Ljubljano ob 9. uri dopoldne
Odhod iz Celja ob 1. uri 30 min. popoldne.	Odhod iz Ljubljane ob 3. uri 30 min. popoldne.
Prihod v Ljubljano ob 4. uri 40 min. popoldne.	Prihod v Celje ob 7. uri zvečer.

Najboljši in najcenejši klobuki

se dobijo samo pri

Fr. Placotta : Ptuj,
Minoritski trg 4.

Nasproti slovenski cerkvi. — Popravila točna. Solidna postrežba. 95

Svoji k svojim!

Priporoča se največja in najcenejša svetovna priznana slovenska trgovina

Rafael Salmič**v Celju, Narodni dom.**

Ogromna zaloga vsakovrstnih pravih švicarskih in zlatnine srebrnine in optičnih predmetov.

Najnižje cene! Postrežba točna! Mali dobiček! Dobro ime!

Razpošiljanje blaga po vseh delih sveta. Vsak Slovenec naj zahteva moj novi veliki cenik, katerega dobi zastoj in poštne prosto.

Ni tisoče zahvalnih pism sem prejel vsled dobre in poštene postrežbe.

M. Zabukošek

krojaški mojster v Celju priporoča velec. duhovščini svoj

modni salon za gospode,

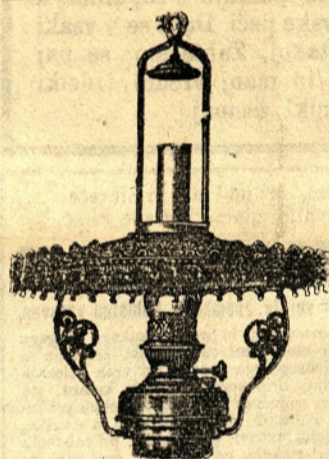
ki se nahaja v novi po-sojilnični hiši na Ringu.

Somišljeniki, agitirajte za „Stražo“.

Edina štajerska narodna steklarska trgovina**Franc Strupi, Celje**
Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za podobe.

Prevzete vse steklarskih del pri cerkvah in priv. stavbah. Najsolidnejša in točna postrežba.

Južnoštajerska hranilnica v Celju

v Narodnem domu.

Sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure in jih obrestuje po

od dneva po vlogi do dneva dviga ter pripisuje obresti vsakega pol leta h kapitalu. — Rentni davek plačuje hranilnica sama ter ga ne odteguje vlagateljem. Za varnost vlog jamčijo okraji: Šmarje, Šoštanj, Sevnica, Vran-

4 1/2 0/10

ske in Gornjigrad in rezervna zaklada, katera znašata že nad 350 000 K. Ker nima namena iskati dobička, zato razdeli znatne svote v občekoristne in dobrodelne namene za gori navedene okraje.

Dosedaj je dovolila za dijaške ustanove 30.000 K, za napravo potov 5.000 K, različnim učnim zavodom in za ustanovitev slovenske obrtne strokovne šole 12.000 K, za podpore različnim požarnim brambam in v kmetijsko gospodarske namene 6 000 K, hranilnico ustanovivšim okrajem izplačala okolo 45.000 K, za dobrodelne namene, skupno tedaj nad 100.000 K.

Sprejema tudi hranilne knjižice

drugih, posebno neslovenskih denarnih zavodov in jih obrestuje, ne da bi se pretrgalo obrestovanje.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru

registrirana zadruga z neomejeno zavezo.

Stolna ulica števil. 6 (med glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadne po 4 1/2 % proti tri mesečni odpovedi po 4 3/4 %. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsacega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštne hranilne položnice na razpolago (šek konto 97.078). Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo

le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 5 %, na vknjižbo sploh po 5 1/4 %, na vknjižbo in poroštvo po 5 3/4 % in na osebni kredit po 6 %. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitve gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 K. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. ure dopold. in vsako soboto od 8. do 12. ure dopoldne, izvemši praznike. V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajejo

in rošnje sprejemajo vsak delavnik od 8. do 12. uri dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne.

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

Vabilo občnemu zboru Hranilnice in posojilnice na Ljubnem

ki se vrši v četrtek, dne 5. junija 1913, točno ob 2. uri popoldne, v društveni pisarni.

Spored:

1. Poročilo ravnateljstva.
2. Pregled in odobrenje računskega zaključka za leto 1912 in razdelitev čistega dobička.
3. Volitev štirih udov nadzorstva.
4. Prememba pravil.
5. Razni nasveti.

Ravnatelj: Jože Ermenc.

Inkret — odšel,
Cobel — prišel!
Vinček — ostal,
Kakor — kristal.

Kdor ne veruje — nam,
Poskusi naj ga — sam!

Naznanjam slavnemu občinstvu, da sem prevzel gostilno gospoda Inkreta na Lajtersperški cesti v Krčevini. Točim znana dr. Turnerjeva vina in tudi pristnega ljutomeržana. Vedno dobra kuhinja!

Fran Cobel, gostilničar.

Malisno štupo, suhe gobe,

jabolke namizne in za mošt, hruške, fižol, oves, pšenico, ječmen, bučno, zrnje, koruzno slamo od storžev,

smrekove storže, vinski kamen,

želod, krompir, sploh vse deželne pridelke kakor tudi petroljevske in oljnate sode, ter močnate, solne in otrobne vreče kupi vsako množino, maslo itd.

**Veletrgovina s špecerijo
in z deželnimi pridelki**

Anton Kolenc Celje

Graška ulica št. 22.

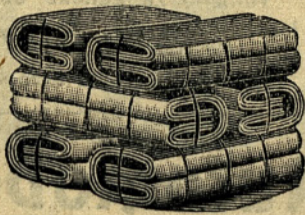
Velika narodna trgovina Karol Vanič, Celje

Narodni dom

priporoča bogato zalogo **manufakturnega in modnega blaga**, posebno krasne **novosti za poletne obleke** po zelo **znižani ceni!**

Ostanki pod lastno ceno

Postrežba točna in solidna! Vzorci na razpolago!

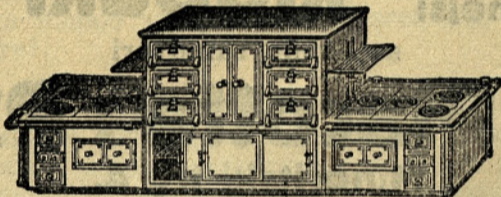
Pozor!

Naznanjam da prodam zaradi pomanjkanja prostora in prevelike zaloge 800 parov čevljev za gospode, 2000 parov za gospe ter 500 parov čevljev za otroke, nadalje vse vrste sandal, čevljev za dom ter čevljev za birmo po najnižjih cenah. Čevlje, ki so že iz mode, vendar izborne kakovosti, prodam nizko pod lastno ceno. Domače delo Naročila od zunaj in popravila izvršujem točno in po ceni

Stefan Strašek,

prva največja zaloga obuval v Celju, Schmidgasse št. 3.

Tovarna za peči H. KOLOSEUS Wels, Gornje Avstrijsko.

Izvrstne in v vsakem oziru nedosegljive peči iz železa, emaila, porcelana, majolike za gospodarstvo, hotele, restavracije itd. — Naprave za kuhinjo s soparom, s plinom in peči na plin, trpežne irske peči. Dobe se v vsaki trgovini, kjer ne, se pošljejo takoj. Zahtevajo se naj „Originalni Koloseus-štedilniki in manj vredni izdelki naj se vračajo. Ceniki zastoj.

Od 1878! Domače sredstvo, priljubljeno in sloveče. Pri večjih naročilih zdatno znižane cene.

LEKARNARJA A. THIERRY-A-BALSAM

edino pristno z zeleno usmiljeno sestro kot varstv. znamko. Oblasno varovan.

Vsako ponarejenj, posenemanje in prodaja kakoga drugega balsama s podobnimi znamkami se sodnijsko preganja in strogo kaznuje. — Nedesežnega uspeha pri vseh boleznih na dihalih, pri kašlju, hripavosti, žrelnem kataru, pri bolečinah v prsih, pri pljučnih boleznih, posebno pri influenci, pri želodčnih boleznih, pri vnetju jeter in vranice, pri slabem žku in slabi prebavi, pri zaprtju, pri zobobolu in ustnih boleznih, pri trganju po udih, pri opeklinah in in izpuščajih itd. 12/2 ali 6/1 ali 1 gr. specialne stekl. K 5-60.

Lekarnarja A. Thierry-a
samo pristno
centifolijsko mazilo

je zanesljivo in nagotovejšega učinka pri ranah, oteklinah, poskodbah, vnetjih, tvorih, odstranjuje vse tuje snovi iz telesa in radi tega dostikrat na pravi operaciji nepotrebno. Zdravilnega učinka tudi pri starih ranah i. t. d. 2 dozi staneta 3-60 K.

Naroči se: Lekarna k angelju varihu, ADOLF THIERRY v PREGRADI pri ROGATCU. Dobi se v vseh lekarnah in sicer v Mariboru v lekarni W. A. König.

Janko Korže, učitelj v Mariboru, naznanja tem potom vsem svojim sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je njegova iskreno ljubljena mati

Terezija Korže,

vdova železničarja, v četrtek dopoldne ob 3. uri v 68. letu svoje starosti, po daljši bolezni. previdena s svetotajstvi, v tukajšni bolnišnici mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb drage ranjke se vrši v soboto ob pol 4. uri popoldne na mestnem pokopališču.

Maša zadušnice se bodo brale v ponedeljek ob 10. uri v stolni in mestni župni cerkvi.

Maribor, dne 30. maja 1913

Janko Korže, učitelj sin,

Cementna dela

kot cevi, plošče za tlakovanje, stopnice, korita, mejnike, sohe za plote, cevi za kanale in druga dela iz betona izvršuje točno in po nizki ceni.

Ferd. Rogač, Maribor

zaloga betonskega, cementnega in stavbenega materiala Fabriksgasse 17 (blizu frančišk. cerkve). Telefon št. 188.

Ure za birmo!

repasirane s pismenim jamstvom:

Pristna srebrna ura K 7.—

Pristna srebr. ura ženska K 7.—

Pristna srebrna verižica K 2.—

Pristna srebrna verižica

damska K 3-40

Zlata ura K 28.—

Ker sem kupil iz Švice celo tovarniško zalogo bom prodajal repasirane ure po zelo nizki ceni.

Očale! Budilike! Uhane!

Urar, očalar in
zlatar

Franjo Bureš Maribor

Tegethofova cesta št. 39.

IVAN TEMERL

stavbeni in strojni ključavničar, Maribor, Brunngasse 6, tik hotela „Mohr“

prevzame montiranje vsake vrste, ter popravila parnih strojev, parnih napeljav, sesalnih napeljav, brizgaln vsake vrste, strgarska dela iz železa in kovine. 97 Točna postrežba.

Slikar in pleskar

Prevzamem vsa dela
okoracijske, slikarske in
pleskarske stroke, katera izvršujem vestno in po najnižjih cenah.

Mihael Dobravc v Celju
Gospodska ulica 5.

Goričar & Leskovšek, Celje

Graška ulica 7 — podružnica Rofovška ulica 2.

Spomladna in poletna sezona:

Nahrbtniki (Rucksäcke) v veliki izbiri po raznih cenah.

Čaše iz papirja in aluminija.

Za veselice: konfeti, serpentine, papirnati krožniki, servijete.

Lampijoni, predmeti za šaljive pošte in srečolove.

Tovarniška zaloga šolskih in pisarniških potrebščin.

Lastna zaloga ljudskošolskih zvezkov in vseh tiskovin za urade.

Nagrobni venci in traki.

Dopisnice savinjskih planin in druge.

Solidno blago. Nizke cene. Točna postrežba,

Radi poprave hiše in prenovljenja trgovine

prodam 1 izložbeno okno s kamenitim okvirom, 1 vrata in 3 okna z okviri po nizki ceni. ::

Ivan Ravnikar, trgovec v Celju.

LJUDSKA HRANILNICA IN POSOJILNICA V CELJU

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v lastni hiši (HOTEL „PRI BELEM VOLU“)
v CELJU, Graška cesta šte. 9, I. nadstropje

obrestuje hranilne vloge po

5%

od dne vloge do dne vzdiga

počenshi s 1. januarjem 1913.

Rentni davek plačuje zadruga sama.